

1 srijeda, 27.09.2006.
2 [Otvorena sjednica]
3 [Optuženi su ušli u sudnicu]
4 ... Početak u 14.25h.
5 SUDAC AGIUS: [simultani prevod] Molim sekretara da najavi predmet.
6 SEKRETAR: [simultani prevod] Dobar dan, časni Sude. Ovo je predmet
7 IT-05-88-T, *Tužilac protiv Popovića i ostalih*.
8 SUDAC AGIUS: [simultani prevod] Hvala Vam. Dobar dan svima. Vidim da
9 gospodin Josse nije tu. A mislim da što se tiče zastupnika Tužilaštva i
10 Odbrane, mislim da su svi ostali tu.
11 [Svjedok ulazi u sudnicu]
12 Gospodin McCloskey je tu sa gospodinom Thayerom. Da li je prevod u
13 redu? Ne čujem nikakve prigovore.
14 Pukovniče, dobar dan.
15 SVJEDOK: /nedostaje simultani prevod/
16 SUDAC AGIUS: [simultani prevod] Dobro došli. Nadam se da možemo da
17 završimo i sad ovaj poslednji deo unakrsnog ispitivanja, a onda ćemo da
18 vidimo da li ima dodatnog ispitivanja od strane gospodina McCloskeya.
19 Gospodine Sarapa, izvolite, imate reč.
20 SVJEDOK: PIETER BOERNIG [nastavak]
21 Unakrsno ispituje gospodin Sarapa: [nastavak]
22 [Branilac ispituje putem prevodioca]
23 P: Gospodine pukovniče, u vezi pitanja zadnjeg kojeg sam Vam jučer
24 postavio, ja bih želio da razjasnimo samo u pogledu vremena događaja.
25
26
27
28
29
30

1 Naime, u transkriptu od 19. septembra, strana 44, stoji od reda 1 do reda 3:
2 "Što se mene tiče, krajem maja, početkom juna, prilikom napuštanja baze u
3 Potočarima, bili bi suočeni s direktnom vatrom iz vozila koji su pucali, a
4 vatra bi nas gađala direktno ispred ili iza vozila."

5 O: Ne mogu da se setim.

6 P: Htio bih samo da razjasnimo, jer jučer ste rekli da je to bilo
7 početkom jula, a ne u maju ili junu. Ne znam da li se radi o istom događaju?

8 SUDAC AGIUS: [simultani prevod] Mislim da to može da se pojednostavi.
9 Prvo, mislim da govorimo o onoj situaciji kada ste Vi vozili kola i kada su
10 navodno na Vas pucali, kada su projektili padali ispred ili iza vozila. A
11 onda su Vam o tome postavljali pitanja. Da li se tako nešto desilo samo
12 jedanput kada ste vozili kola i da su pucali na Vas, ili se tako nešto
13 desilo više puta?

14 SVJEDOK: [simultani prevod] To se desilo nekoliko puta, a znači da ja
15 više nisam imao vozača, a da je major Franken onda morao da mi obezbjedi
16 drugog vozača.

17 SUDAC AGIUS: [simultani prevod] U redu. To smo sad razjasnili.
18 Gospodine Sarapa, možete možda da svedoku kažete tačno o kom se to događaju
19 radi. Na šta Vi to tačno mislite? Zato što, koliko se ja sećam, Vi ste rekli
20 da se to desilo u junu ili maju, ili u junu ili julu, ali on se s tim nije
21 složio, tako da predlažem da Vi onda to uradite kako najbolje možete. A
22 mislim da bi najlakše bilo da pitate svedoka da li se takođe seća da li je
23 bio u automobilu i da su na njega pucali, a da je to bilo u maju, a onda u
24
25
26
27
28
29
30

1 junu, a već je svedok potvrdio da su u julu takođe pucali na njega.

2 G. SARAPA: [simultani prevod] Ja bih, ja imam pitanje za svedoka...

3 SUDAC AGIUS: [simultani prevod] Gospodine Sarapa, pustite svedoka da
4 odgovori, zato što će to onda Vama pomoći da bolje formulišete svoje
5 pitanje.

6 Pukovniče, da li su na Vas pucali kad ste bili u kolima u maju?

7 SVJEDOK: [simultani prevod] Ako govorite o izlasku iz baze, onda se
8 to zasigurno desilo u junu i julu.

9 SUDAC AGIUS: [simultani prevod] Ali, isključujete maj, drugim rečima.

10 SVJEDOK: [simultani prevod] Možda je to bilo krajem maja ili početkom
11 juna. Više se ne sećam.

12 SUDAC AGIUS: [simultani prevod] Ja mislim da sada imate nešto jasniju
13 sliku nego na početku.

14 Tako da sada možete da nastavite, gospodine Sarapa, sa svojim
15 pitanjima. Ja sam samo pokušao da Vam pomognem.

16 G. SARAPA: [simultani prevod] Jeste. Sad je razjašnjeno. Htio sam
17 samo da vidim da li se radi o istom događaju. Da li govorimo o istom
18 događaju. To je, to je taj događaj. Maj,... kasno..., kasno u maju ili rano
19 u julu, kad su se vraćali iz baze u Potočarima.

20 P: Vi ste spomenuli također u nastavku, to je red 10 i 11, da su, da
21 je to bilo na udaljenosti otprilike oko 50 metara od Vas i da je to bilo
22 vrlo blizu. Da li ostajete kod ove tvrdnje?

23 O: Da. Bili su jako blizu. Sećam se toga. Isto tako, sećam se da u
24 onom trenutku kad sam se odvezao, kad sam krenuo sa svojim novim vozačem,
25 imao sam redovnu radio vezu sa bazom i sa mojim ranijim majorom, koji me
26 pitao da li je sve u redu, i da li sam ranjen. Tako da se svega toga još
27 uvek jako dobro sećam.

28

29

30

1 P: Hvala. Mislim da je sada razjašnjeno. Ja bih prešao na drugo
2 pitanje. U svojoj izjavi, od 28. septembra 1995. godine, Vi kažete
3 [simultani prevod]: "Jedne noći, na dan ili oko 8. jula čuo sam teško
4 granatiranje. Sledećeg jutra, osoblje iz službe za uklanjanje eksploziva je
5 otišlo da vidi gde su pale granate. Nekoliko njih je palo na nekih 500
6 metara od naše baze. To su bile granate od oko 2 metra, otprilike 2 metra.
7 Ja to sam nisam lično video."

8 Ja bih u vezi ovog imao jedno pitanje za Vas koje Vam postavljam zato
9 što ste artiljerijski oficir. Da li mislite da je moguće da je granata,
10 granate o kojima je reč, da je ta granata pala zato što je to bila takozvana
11 zalutala granata, ispaljena sa početnim elementima gađanja, a da namjera
12 nije bila da se gađa baza?

13 SUDAC AGIUS: [simultani prevod] Pukovniče, jeste li shvatili pitanje?

14 SVJEDOK: [simultani prevod] Da, ja sam shvatio pitanje.

15 Uvek postoji mogućnost, ali koliko je velika bila, to je nešto što ja
16 ne mogu da kažem. Ne mogu da odgovorim na to.

17 G. SARAPA: [simultani prevod]

18 P: Ne govorim o veličini granate. Ja sam Vam spomenuo, ja sam opisao
19 o kakvoj je granati riječ, ali suština moga pitanja je u drugome: da li
20 dozvoljavate da se radi o zalutaloj granati koja je ispaljena sa početnim
21 elementima gađanja?

22 SUDAC AGIUS: [simultani prevod] Da li ja mogu sada ovde samo da se
23 umešam?

24 Da li je samo jedna granata pala blizu automobila ili je u pitanju
25
26
27
28
29
30

1 više granata, pukovniče?

2 SVJEDOK: [simultani prevod] Mislím da govorimo o dve stvari i da su
3 se te dve stvari pomešale. Kad govorimo o granati koja je pala blizu baze,
4 to se desilo kada sam ja bio u samoj bazi. Čuo sam neku pucnjavu... Radi se
5 o dva posebna incidenta do kojih je došlo.

6 SUDAC AGIUS: [simultani prevod] Ali Vas pitaju o incidentu 8. jula.
7 Navodno ste u svedočenju rekli da: "Jedne noći, dana ili oko 8. jula ste
8 čuli granatiranje, a sledećeg jutra osoblje iz službe za uklanjanje
9 eksploziva je otišlo da vidi gde su pale granate. Nekoliko ih je palo na oko
10 500 metara od naše baze. Radilo se o granatama veličine 2 metra."

11 Moje pitanje je sledeće. U pravu ste, radi se o dva incidenta. Ali,
12 dajte da počnemo od incidenta sa automobilom. Kada je pucano na automobil.
13 Da li je tada pala samo jedna granata ili više od jedne granate u blizini
14 vozila?

15 SVJEDOK: [simultani prevod] Nekoliko ih je bilo.

16 SUDAC AGIUS: [simultani prevod] A kada sad govorimo o granatiranju
17 blizu baze, da li se tada radilo o jednoj granati ili o više granata?

18 SVJEDOK: [simultani prevod] Ako se tačno sećam, čulo se granatiranje
19 kako je išlo iznad baze nekoliko puta. Bar jedanput je to bilo u blizini
20 baze. A što se tiče podataka o tome gde su pale druge granate, to je nešto
21 što ja nemam. Ja nemam te podatke.

22 SUDAC AGIUS: [simultani prevod] Da se sada vratimo na pitanje
23 gospodina Sarape. Ako se sada samo ograničimo na taj jedan put, kada ste
24
25
26
27
28
29
30

1 pronašli granatu blizu baze. Da li bi Vi isključili mogućnost da se radi o
2 zalutaloj granati, koja je jednostavno slučajno tu pala, a nije bila namera
3 da ona tu padne?

4 SVJEDOK: [simultani prevod] Ja ne mogu tako nešto da isključim. Ne
5 mogu tako nešto da isključim.

6 SUDAC AGIUS: [simultani prevod] Sada Vam je to jasno, ne znam da li
7 hoćete dalje da se bavite ovom temom?

8 G. SARAPA: [simultani prevod] Nema potrebe. Hvala.

9 P: Sljedeće pitanje. Ove pitanje Vam isto postavljam iz razloga što
10 ste profesionalni oficir sa dugogodišnjim iskustvom. S obzirom na situaciju
11 u Srebrenici koju poznajete, i koju ste i poznavali u vreme kada ste tamo
12 bili vrlo dobro, a to /nerazgovjetno/ demilitarizacija, kao što ste i sami
13 rekli nije izvršena u potpunosti, da su postojali zabranjeni letovi
14 helikoptera, krijumčarenje oružja i iznad svega napadna dejstva 28. divizije
15 u područja izvan enklave. Da li Vi napad Drinskog korpusa na Srebrenicu u
16 julu 1995. godine, smatrate napadom na 28. diviziju ili napadom na civilno
17 stanovništvo?

18 O: Ne znam.

19 P: Dobro. Ako je ovo pitanje... i moje zadnje pitanje koje ću Vam
20 postaviti: Da li ste Vi nakon završetka misije u Srebrenici imali bilo
21 kakvih ograničenja u vezi iznošenja činjenica vezanih za misiju u
22 Srebrenici?

23 O: Kad sam se vratio kući, u Nemačku, nije mi bilo dozvoljeno da
24 otkrijem bilo koje informacije. Ministarstvo odbrane mi to nije dozvoljavalo
25 iz razloga bezbednosti onih vojnih snaga koje su se još uvek nalazile u tom
26 kraju. To je bilo ograničenje, nakon toga, kasnije, nije bilo nikakvih
27 restrikcija što se tiče objavljivanja ili razgovora o tim informacijama.

28
29
30

1 SUDAC AGIUS: [simultani prevod] Ono što je važnije je u stvari, da li
2 ste Vi bili podložni restrikcijama ili bilo kakvim ograničenjima kada ste
3 razgovarali sa istražiteljima iz Tužilaštva?

4 SVJEDOK: [simultani prevod] Ne. Tada više restrikcije nisu važile.

5 SUDAC AGIUS: [simultani prevod] A da li sada podlažete pod bilo koje
6 restrikcije ili ograničenja, sada kad svedočite u ovom predmetu?

7 SVJEDOK: [simultani prevod] Ja nisam ni pod kakvim restrikcijama.
8 Moglo bi se reći da je Ministarstvo odbrane se povuklo iz čitave te
9 situacije i prepustili su sve meni sada tokom priprema i tokom mog boravka
10 ovde nisam imao nikakvu pratnju i nisam dobio nikakva uputstva od
11 Ministarstva odbrane.

12 SUDAC AGIUS: [simultani prevod] A što se tiče vaših ranijih
13 svedočenja u nekim drugim predmetima pred ovim međunarodnim sudom, da li su
14 tada važile ikakve restrikcije, pukovniče?

15 SVJEDOK: [simultani prevod] Pa, koliko se ja sećam, ne.

16 SUDAC AGIUS: [simultani prevod] Onda to pokriva čitav spektar svega.
17 Gospodine Sarapa, izvolite, nastavite.

18 G. SARAPA: [simultani prevod] Nemam pitanja, ovaj... upravo u ovom
19 odgovoru sadržano je bilo i moje zadnje pitanje koje sam nameravao
20 postaviti, za koje sad više nemam razloga. Zahvaljujem.

21 SUDAC AGIUS: [simultani prevod] A verovatno će to biti onda i znak da
22 ste to i brže uradili. Gospodine Sarapa, hvala Vam.

23 Gospodine McCloskey, da li ima dodatnih pitanja?

24 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Ne, časni Sude.

25 SUDAC AGIUS: [simultani prevod] Ja Vam se zahvaljujem.

26 [Sudije vijećaju]

27

28

29

30

1 SUDAC AGIUS: [simultani prevod] Nemamo ni mi pitanja za Vas
2 pukovniče, tako da to je to. Došli smo do kraja Vašeg svedočenja, možete
3 sada da se vratite svojim redovnim dužnostima. U ime sudije O-Gon Kwona iz
4 Koreje, koji sedi na mojoj desnoj strani, sudije Kimberly Prost iz Kanade,
5 koja sedi s moje leve strane i sudije Stolea koji sedi na krajnjoj desnoj
6 strani- on je iz Norveške - mi Vam se svi zahvaljujemo što ste svedočili u
7 ovom predmetu i iako možemo da pretpostavimo da ne idete predaleko, mi Vam
8 kao i svakom drugom svedoku želimo sretan povratak kući.

9 SVJEDOK: [simultani prevod] Hvala Vam.

10 SUDAC AGIUS: [simultani prevod] Gospodine Bourgon, šta mislite koliko
11 je Vama potrebno vremena?

12 G. BOURGON: [simultani prevod] Treba mi par minuta.

13 SUDAC AGIUS: [simultani prevod] Onda može sudski poslužitelj da
14 pripremi sledećeg svjedoka.

15 [Svjedok se povlači]

16 SUDAC AGIUS: [simultani prevod] Gospodine Bourgon, izvolite.

17 G. BOURGON: [simultani prevod] Časni Sude, dobar dan. Ovo je samo
18 kratka molba što se tiče podneska Tužilaštva da im se odobri izmena spiska
19 dokaznih predmeta 65ter, koji je podnesen 13. septembra. Zakašnjenje da
20 odgovorimo na ovaj podnesak je razlog zašto to činimo danas, 27. septembra
21 je da se radi o zahtevu u skladu sa pravilom 126 da se dobije još dva dana
22 da bi odgovorili na ovaj podnesak. Ja tražim malo više vremena, jer smo mi u
23 početku hteli pojedinačno da podnesemo odgovore. Međutim, sad postoji način
24 da se podnese jedan odgovor, onda bi to Veću olakšalo da donese odluku o
25 ovom podnesku. Tako da za ovo ne treba više od dva dana, gospodine

26

27

28

29

30

1 predsjedniče.

2 [Sudije vijećaju]

3 SUDAC AGIUS: [simultani prevod] Gospodine McCloskey, imate li Vi šta
4 da kažete?

5 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Nemamo nikakvih problema s tim,
6 gospodine predsjedavajući. Ali, uvek cenim to što se unapred konsultujemo i
7 drago mi je što ja u ovom slučaju nemam nikakav prigovor.

8 SUDAC AGIUS: [simultani prevod] U redu. Dobit ćete dozvolu da Vam se
9 da dodatni rok, a krajnji rok je onda u petak.

10 G. BOURGON: [simultani prevod] Hvala Vam, gospodine predsjedniče.

11 SUDAC AGIUS: [simultani prevod] U redu. Hvala Vam.

12 [Sudije vijećaju]

13 SUDAC AGIUS: [simultani prevod] Hvala Vam. Još uvek moramo onda da
14 uvrstimo dokazne predmete. Počet ćemo sa Tužilaštvom. Hvala Vam što ste me
15 podsetili, sudija Kwon. Gospodine McCloskey, izvolite.

16 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Prvo je to dokazni predmet 65ter
17 0531, to je poruka od Karremansa Mladiću od 11. i 12. jula. A sledeći
18 dokazni predmet je 65ter broj 1535 to je fotografija bele kuće. Sledeći je
19 1992, to je video-snimak, odlomak snimka hotela "Fontana", a onda imamo
20 1993. To je još jedan odlomak na kome se vide holandski vojnici u hotelu
21 "Fontana". 1994 je segment drugog sastanka u hotelu "Fontana". 1995 je
22 video-snimak trećeg sastanka. A onda 2037 je odlomak na kome se vide žene,
23 deca i major Boernig - kako izlaze iz kraja oko Tišće /u engleskom
24 transkriptu: "Tiska"/ i Luke. Onda imamo 2047, to je uz one segmente hotela
25 "Fontane", kompletan video koji je prikazan na suđenju, kao što možete da se
26 setite, a to je od drugog svedoka. 2048 je transkript tog videa koji je
27 prikazan na suđenju, a tu se nalaze i neki delovi koji nemaju titlove. Onda

28

29

30

1 imamo 2009 - to je kratak segment vojnika kako dele slatkiše. A onda imamo
2 PIC00007, to je karta 6 iz knjige sa kartama koja je već delimično označena.
3 Onda PIC00008 je još jedan deo karte 6 koju je označio ili je obeležio ovaj
4 svedok. Onda imamo P02105, a to je dijagram, ili popis, gdje se ima... gde
5 ima malo više podataka o izvorima i materijalu videa koji je prikazan tokom
6 suđenja, a mislim da ste već videli dosta skraćen taj popis, a ovo je malo
7 detaljnije. I to je to.

8 SUDAC AGIUS: [simultani prevod] U redu, gospodine McCloskey.

9 Da li Odbrana ima ikakav prigovor? U redu. Svi se ovi dokazni
10 predmeti prihvataju u spis i kasnije ćemo dobiti brojeve.

11 To će uraditi sekretar.

12 Sada dolazimo na dokazne predmete Odbrane. Počet ćemo sa Odbranom
13 Popovića. Imamo tu tri dokumenta.

14 GĐA. CONDON: [simultani prevod] To je tačno, časni Sude.

15 SUDAC AGIUS: [simultani prevod] Radi se o dokumentu ID00019, onda
16 ID00020 i ID00026 /u engleskom transkriptu: "1D00019, 1D00020, 1D00026"/.

17 Da li ima nekog prigovora? Gospodine McCloskey?

18 G. McCLOSKEY: /nedostaje simultani prevod/.

19 SUDAC AGIUS: [simultani prevod] Da li treba da Vam opišem te dokazne
20 predmete?

21 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Ne, mi to imamo ovde i mislim da
22 nemamo nikakav problem s tim.

23 Nemamo prigovor.

24

25

26

27

28

29

30

1 SUDAC AGIUS: [simultani prevod] U redu. Onda se ova tri dokumenta
2 prihvataju i biti će obeležena kasnije. Ovo je Odbrana Borovčanina sada.
3 Četiri dokumenta. To je 4D00015, to je spisak ratnih zločinaca poznatima...
4 koji su poznati VRS-u, a koji su počinili zločine u Bratuncu, Milićima i
5 Skelanima, u tim opštinama. Drugi dokument je 4D00025, to je također dokazni
6 predmet koji se odnosi na Popovića, a to je broj 1D00018.

7 [Sudije i sekretar se savjetuju]

8 SUDAC AGIUS: [simultani prevod] U redu. Upravo su mi rekli da to u
9 stvari nije podneseno za usvajanje, ali je obeležio to tim Odbrane Popović.
10 Drugi dokument je izjava o činjenicama i prihvatanje odgovornosti od strane
11 Momira Nikolića i on će dobiti 65ter broj 4D00016, a poslednji je vanredni
12 izveštaj Generalštaba, koji je potpisao general Hasanović 65ter broj je
13 4D00017. Da li ima prigovora?

14 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Mislim da nema. Gospodine
15 predsedavajući, ali čisto radi Vaše informacije, spisak ratnih zločinaca je
16 dokument koji je pronađen u štabu Bratunačke brigade, i on je uključen u
17 naše dokaze kasnije. Ali, iako se sada njime bavimo, mi nemamo prigovor na
18 to. Izjava Momira Nikolića - ako se uvrsti kompletan dokument - ja nemam
19 nikakav prigovor. Mislim da nije spomenut čitav dokument, ali mislim da ako
20 se bude uvrstio u spis, da treba da se uvrsti čitav dokument. Mi smo videli
21 dobar deo tog dokumenta, jednu stranicu na ekranu.

22 SUDAC AGIUS: [simultani prevod] Gospodine Lazareviću, ili...
23 izvolite.

24 G. STOJANOVIĆ: [simultani prevod] Dobar dan, časni Sude. Pošto sam i
25 ispitivao prethodnog svjedoka, onda dopustite samo da obrazložim.

1 Mi smo u ovom trenutku bliži prijedlogu da se uvrsti dio izjave gospodina
2 Momira Nikolića koju smo koristili, cijeneći standarde koje ste Vi postavili
3 prije početka ovog suđenja, a pretpostavljam da će u daljem toku postupka
4 ova izjava biti i predmet i neposrednog saslušanja ovoga svjedoka. I
5 dopustite da iskoristim samo priliku da kažem da mi prihvatamo da se kao
6 dokazni predmet uvrsti i ovaj kompletan video-zapis koji je Tužilaštvo
7 predložilo sa brojem 52047, u kome smo mi za identifikaciju dva svjedoka,
8 ili dva lica, koristili sekvencu od 7.42 do 9.10, 9 minuta i 10 sekundi
9 ovoga video-zapisa. Hvala.

10 SUDAC AGIUS: [simultani prevod] Da?

11 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] On je u pravu kad je to rekao. Kao
12 što znate, gospodin Momir Nikolić je na spisku naših svjedoka. I u tom
13 trenutku ćemo mi ponuditi dokumenta. A ovo je vrlo važan dokument jer je ovo
14 izjava o činjenicama na osnovu kojih je postignuta saglasnost o posebnom
15 izjašnjanju o krivici. Ja nemam nikakvih prigovora na to, ali pošto je to
16 vrlo važan dokument, ne bih htio da steknete pogrešan dojam, ali pošto je to
17 vrlo važan dokument, ja ne znam koliko daleko možemo da idemo sa tim
18 dokumentom u ovom trenutku, a on će se svakako uvesti.

19 [Sudije vijećaju]

20 SUDAC AGIUS: [simultani prevod] U redu. Mislim da je najbolji način
21 da to obavimo tako što ćemo usvojiti cijelu izjavu o činjenicama i
22 prihvaćanju odgovornosti, za sada. A vidjet ćemo kasnije, zavisno od toga da
23 li će Tužilaštvo koristiti cijeli dokument ili ne, nema svrhe da se sada
24 uvodi dio toga, jer to moramo u cijelom kontekstu cijele te izjave. Inače,
25 nema nikakvih prigovora?

26 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Ne, gospodine predsedavajući.

27

28

29

30

1 SUDAC AGIUS: [simultani prevod] Da li Vi želite da se osvrnete na
2 pitanje koje je pokrenuo gospodin Stojanović ili nešto drugo?

3 G. BOURGON: [simultani prevod] Da, gospodine predsjedavajući.

4 Samo kada je riječ o izjavi, o prihvatanju odgovornosti za koju je
5 Vijeće donijelo odluku da je uvede, gospodine predsjedavajući, mislim da je
6 važno znati da se to ne uvodi u zapisnik, ne zbog istinitosti sadržaja tog
7 dokumenta, već zato što je to dokument koji će se koristiti sa nekim
8 svjedocima. Ja ulažem prigovor da se usvaja ovaj dokument zbog istinitosti
9 njegovog sadržaja. Hvala, gospodine predsjedavajući.

10 SUDAC AGIUS: [simultani prevod] Gospodine McCloskey, mislim da nema
11 potrebe da dalje raspravljamo o tom pitanju.

12 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Ja tražim da se prihvati iz kakvog
13 god razloga ili vrijednosti koju im pripisu sudijske, a mi u ovom trenutku ne
14 želimo da se bavimo time da li je to... nije više aktualno ili jeste na
15 osnovu *common law* pravila.

16 SUDAC AGIUS: [simultani prevod] Mi ćemo to pogledati, i onda ćemo mi
17 sami procijeniti koju ćemo težinu pridati tom dokumentu, i da li ćemo uopšte
18 pridati težinu tom dokumentu.

19 Dakle, ova četiri dokumenta se uvode, a ja ću sada da pogledam ono
20 što smo mi dobili. Primijetio sam da uprkos tome što ste se Vi tokom Vašeg
21 unakrsnog ispitivanja pozivali na neka dokumenta, Vi niste tražili da se ta
22 dokumenta uvedu. Je li to tačno?

23 G. MEEK: [simultani prevod] Da, to je tačno. Ja sam koristio izjave
24 svjedoka u svrhu da pokažem ovom svjedoku neke netačnosti.

25 SUDAC AGIUS: [simultani prevod] U redu. Ja sam samo želio tu
26
27
28
29
30

1 potvrdu za zapisnik.

2 Isto to važi za Vas, gospođu Nikolić.

3 GĐA. NIKOLIĆ: Da, časni Sude. I Tužilaštvo je isti dokazni predlog
4 već uvelo u dokaz. Hvala. Isti dokument.

5 SUDAC AGIUS: [simultani prevod] U redu. Hvala.

6 Gospođu Fauveau? Da li Vi želite da ponudite 9 dokumenata, je li
7 tako? Ja ću sada razmotriti jedan po jedan. Prvo, to je 5D0040 /u engleskom
8 transkriptu: "5D00040"/, a to je politika i informacije UNPF-a za Savjet
9 bezbjednosti. Sljedeći je 5D00050, to je dokument o strukturi 2. korpusa
10 Armije Bosne i Hercegovine, to je dokument Ujedinjenih nacija. Treći je
11 5D00051, to je dokument Ujedinjenih nacija o strukturi 8. operativne grupe.
12 Zatim sljedeći dokument je NIOD-ov dokument, i to je peto poglavlje i riječ
13 je o konfliktu između Ljekara bez granica i opštine. Zatim 5D0052, i to je
14 ista ta publikacija, NIOD-ova publikacija. I tu je riječ o paragrafu 4, to
15 su rezervne rezerve, odnosno, skladištenje rezervi. Zatim 5D0053 /u
16 engleskom transkriptu: "5D00053"/, Ponovo ista publikacija NIOD-a, dio 3
17 poglavlje 4, odjeljak 9, humanitarna situacija u Srebrenici. Zatim 5D00054.
18 Taj dokument je ponovo NIOD-ov dokument i to je pitanje ljudi koji su bili
19 oboreni. I 5D00055, ponovo NIOD-ov dokument, dio 3, poglavlje 4 /u engleskom
20 transkriptu: poglavlje 6, odjeljak 16, o noći između 10 i 11 jula.
21 Posljednji sastanak između Karremansa i Opštine. Zatim 5D00056. To je taj
22 dokument. I to je video broj 44581/3, a označen je kao P1577. Ovaj poslednji
23 video snimak niste ponudili Vi, gospodine McCloskey, ranije?

24 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Mislim da smo se složili da se to
25 može povući, jer to već ima, to je već uvedeno u spis. Gospođa Fauveau se
26 brinula o vremenu, odnosno situaciji, ali ja mislim da je to već riješeno.

27 GĐA. FAUVEAU: [simultani prevod] Da, gospodine predsjedavajući. Ja
28 mogu da potvrdim da je to riješeno. To je isti video-snimak koji je
29 Tužilaštvo pokazalo. Dakle, to je video-snimak 2047, i nema razloga da se to
30 posebno uvodi.

1 [Sudije i sekretar se savjetuju]

2 SUDAC AGIUS: [simultani prevod] U redu. Ja se sada osvrćem na pitanje
3 povjerljivosti i na to da li neke od ovih dokumenata treba držati pod
4 pečatom. I ubrzo ću objasniti razloge, ali prvo nam recite da li imate bilo
5 kakav prigovor na usvajanje bilo kojeg od ovih dokumenata, gospodine
6 McCloskey?

7 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Ne, gospodine predsjedavajući. Ja bih
8 želio samo da ukažem na dva dokumenta BiH na koje se poziva. Oni su iz
9 zbirke Tužilaštva, i ja nemam razloga da sumnjam u njihovu autentičnost.
10 Gospođa Fauveau je bila ljubazna pa nam je pokazala dokaze koje namjerava da
11 ponudi na usvajanje i složili smo se da je u redu sve što se uvodi od NIOD-
12 a. Tako da ja nemam nikakvih prigovora na cijeli taj dio.

13 SUDAC AGIUS: [simultani prevod] U redu. Sjetit ćete se, dok smo
14 pregledali neke od tih dokumenata, posebno NIOD-ovih dokumenata, morali smo
15 da pređemo na privatnu sjednicu. I ja sam tada objasnio razloge zbog kojih
16 prelazimo na tu sjednicu. Ja nisam sada u poziciji da napravim razliku i da
17 identifikujem one dokumente koje smo koristili na privatnoj sjednici. Prema
18 tome, imam puno povjerenje u Sekretarijat, koji će identifikovati ta
19 dokumenta i ona NIOD-ova dokumenta koja smo koristili na privatnoj sjednici,
20 uvest će se kao povjerljivi dokumenti i držat će se pod pečatom. Vi ćete ih
21 identifikovati, jer ja se sada u ovom trenutku ne sjećam koji su to
22 dokumenti.

23 [Sudije vijećaju]

24 SUDAC AGIUS: [simultani prevod] Mi smo ovdje raspravljali o tome da
25 možda nema više potrebe da to bude pod pečatom. Ta poglavlja NIOD-ovog
26 dokumenta na koja smo se pozivali, pošto su oni javni dokumenti, mogu se
27 čitati na Internetu i mogu se kopirati sa Interneta.

1 Kakav je Vaš stav, gospodine McCloskey?

2 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Mislim da je to tačno. Postojale su
3 šanse da bi nešto moglo da se iz toga zaključi, ali mislim da je sada
4 potpuno bezbjedno da se uvedu kao javni dokumenti. Ne vidim u tome nikakav
5 problem.

6 SUDAC AGIUS: [simultani prevod] Da li se Vi slažete, gospođo Fauveau,
7 da ukinemo povjerljivo sa onih dijelova dokumenata na koje smo ranije
8 stavili povjerljivu zaštitu?

9 GĐA. FAUVEAU: [simultani prevod] Da naravno, gospodine
10 predsedavajući.

11 SUDAC AGIUS: [simultani prevod] Dakle, ukidamo kvalifikaciju koju smo
12 ranije dali. I svi ovi dokumenti se uvode u spis, i obilježiti će se u skladu
13 sa brojevima koje će im dodijeliti Sekretarijat.

14 Sada dolazimo do Odbrane gospodina Pandurevića. Imamo sedam
15 dokumenata, koje Odbrana želi da uvede. Prvi je 7D26, a to je zahtjev 28.
16 divizije glavnom štabu Armije Bosne i Hercegovine. Drugi dokument je 7D28, a
17 to je izvještaj 28. divizije upućen 3. korpusu /u engleskom transkriptu: "2.
18 korpusu"/. Treći dokument je 7D30, a to je odgovor 28. operativnoj grupi
19 Srebrenica. Sljedeći je 7D34, to je izvještaj 28. divizije upućen 2.
20 korpusu, to je dakle 7D34. Sljedeći je 7D36, to je naređenje 2. korpusa
21 upućeno 28. diviziji. Sljedeći je 7D41, i to su instrukcije 2. korpusa
22 upućene 28. brigadi. I posljednji je 7D44, a to je izvještaj operativne
23 grupe u Srebrenici.

24 I ovaj posljednji, korišten na privatnoj sjednici. Kakav je Vaš stav
25 u odnosu na usvajanje ovih dokumenata u spis, gospodine McCloskey?

26 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Gospodine predsedavajući, u ovom
27 trenutku, s obzirom na mali broj dokumenata, ja ne ulažem prigovor, međutim

28
29
30

1 ja primjećujem da su neki od ovih dokumenata korišteni sa svjedokom koji
2 ništa nije znao o tim dokumentima, tako da nas to nije ni na koji način
3 pomjerilo napred. Premda su to relevantni dokumenti, i u ovom trenutku ja
4 neću ulagati prigovor. Međutim, mislim da ako se to nastavi ubuduće, mislim
5 da ću na to ulagati prigovor. Jer mislim da nas to nigdje ne vodi, mada bih
6 želio da budem siguran da se ti dokumenti pošalju na prevod. Tako da možemo
7 da vidimo šta u njima piše.

8 SUDAC AGIUS: [simultani prevod] Da, upravo to sam htio da pokrenem.
9 Gotovo ni jedan od tih dokumenata nije preveden. Moramo da dobijemo prevod,
10 kako bi oni mogli da se uvedu u spis, i ako se ne prevedu oni neće biti ni
11 od kakve pomoći Pretresnom vijeću.

12 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Također bih želio da pokrenem
13 pitanje autentičnosti. Naime, kada je u pitanju autentičnost ovih
14 dokumenata, svi osim dokumenta od 29. aprila 1995. godine, instrukcije 2.
15 korpusa upućene 28. brigadi, izgledaju kao dokumenti koje mi nazivamo
16 makadamskom kolekcijom. Naime, to su dokumenti koje je uz, koji su uzele
17 snage NATO-a, zaplenile snage NATO-a... kada su nakon rata pregledali
18 područja koja je držala Vojska bosanskih Srba i to su muslimanski dokumenti
19 koje je držala Vojska Republike Srpske nakon rata, tako da to je jedna vrsta
20 vrlo neobične indikacije pouzdanosti tih dokumenata. Tako da ja nisam
21 siguran da li se oni mogu dobiti i u nekom drugom obliku iz standardne
22 kolekcije Armije Bosne i Hercegovine i onda ne bi bilo nikakvih problema sa
23 njihovom pouzdanošću. Mislim da je važno to znati zbog uvođenja tih dokaza u
24 spis.

25 SUDAC AGIUS: [simultani prevod] U redu, onda će naša odluka biti da
26 se ovi dokumenti uvedu tek nakon što se obavi prevod tih dokumenata, i kad

27
28
29
30

1 se u prevodu stave na raspolaganje. Do tada će biti obilježeni samo u svrhu
2 identifikacije. U redu. A kada stigne prevod, automatski, Sekretarijat će
3 završiti taj postupak i dodijeliti im brojeve kao dokaznim predmetima.

4 Gospodine Krgović, pretpostavljam da nema nikakvih dokumenata koje Vi
5 želite ponuditi na usvajanje?

6 G. KRGOVIĆ: [simultani prevod] Ne, časni Sude. Mi smo samo koristili
7 video-snimak koji je već uveden u spis.

8 SUDAC AGIUS: [simultani prevod] U redu. Hvala Vam. Da li ima nekih
9 drugih napomena prije nego što uvedemo svjedoka?

10 Gospodine McCloskey.

11 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Samo ukratko, gospodine
12 predsedavajući. Ako biste mi dozvolili da izađem da se pozdravim sa
13 svjedokom. Na trenutak ću samo izaći i vratiti se. Zadržat ću se samo jedan
14 trenutak, jer gospodin Thayer će Vam se obratiti u vezi sa jednim vrlo
15 interesantnim pitanjem koje se odnosi na najnoviju odluku o presuđenim
16 činjenicama. Ovaj svjedok... mi naime pokušavamo da uštedimo malo vremena,
17 jer ovaj sljedeći svjedok će svjedočiti o nekim od presuđenih činjenica i
18 mislim da na osnovu ovoga možemo da smanjimo broj pitanja. Gospodin Thayer
19 će ukratko iznijeti naše ideje, koje smo mi već pomenuli Odbrani, pa bismo
20 htjeli da ih Vi razmotrite.

21 SUDAC AGIUS: [simultani prevod] Da, gospodine Thayer.

22 G. THAYER: [simultani prevod] Hvala, gospodine predsedavajući.

23 SUDAC AGIUS: [simultani prevod] Zašto ne izađete napred i sjednete
24 pored gospodina McCloskeyog, jer zbog stubova ovdje mi ne možemo Vas da
25 vidimo. I mi ne volimo što ti stubovi stoje tu.

26 G. THAYER: [simultani prevod] Mi smo sa velikim interesovanjem
27
28
29
30

1 pročitati sinoć Vašu odluku, i mislim da smo bili u mogućnosti da smanjimo
2 broj pitanja za ovog svjedoka, i to za 25 do 30 pitanja, kako sam ja
3 izbrojao. I mislim da će to ubrzati ispitivanje.

4 Međutim, ima nekoliko pitanja koja se dodiruju nekih od presuđenih
5 činjenica, i trebat će možda neko pojednostavljenje. Mi nismo željeli da
6 to.. da ponavljamo ono što se pominje u odluci i mi smo zaista vodili računa
7 o odluci, ali postoje neka nužna područja koja ćemo morati da ponovimo.

8 Jedna od sugestija koje bismo mogli da imamo je, da u određenim
9 okolnostima jednostavno pročitamo tekst presuđene činjenice svjedoku, i da
10 ga pitamo da li to odgovara njegovom iskustvu, i da onda idemo dalje. I
11 mislimo da bismo time mogli da uštedimo na postavljanju 3 ili 4 pitanja i
12 mnogo dužim odgovorima. I uz dozvolu Suda mi bismo htjeli da to
13 eksperimentalno pokušamo na taj način, barem na početku.

14 SUDAC AGIUS: [simultani prevod] U redu.

15 [Svjedok ulazi u sudnicu]

16 SUDAC AGIUS: [simultani prevod] Hvala Vam za to, gospodine Thayer.
17 Kao što možete pretpostaviti, ili kako biste mogli pretpostaviti, ovo nije
18 nešto što se dešava samo Vama, to je nešto o čemu smo mi raspravljali i već
19 o tome donijeli odluku. Iako to niste našli napisano u samoj odluci, jer to
20 nije vrsta dodatka koji bi se tu mogao uklopiti. Ono što hoću da kažem
21 odnosi se i na Tužilaštvo i na Odbranu, kad je riječ o presuđenim
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 činjenicama.

2 Svjedok može sjesti, za sada.

3 U suštini, odluka znači - prvo, da kad je riječ o tih 250-tak
4 presuđenih činjenica, u vezi s kojima smo se složili s Vama, Pretresno
5 vijeće je samo primilo k znanju da je ta činjenica presuđena činjenica od
6 strane prethodnog Pretresnog vijeća. Mi nismo išli dalje od toga. Činjenica
7 da je Pretresno veće, prethodno Pretresno veće već presudilo da je 11. jula
8 1995. godine VRS ušao u Srebrenicu, ne znači da tu počinje i završava se
9 poglavlje, i da ni Vi niti bilo tko iz Odbrane nema pravo da to dalje
10 ispituje. Postoje neke presuđene činjenice koje očigledno idu u prilog Vaših
11 dokaza. Ima nekoliko presuđenih činjenica koje idu u prilog Odbrane.

12 Ono što smo mi tamo izjavili, je ono što sam Vama rekao, i Vi morate
13 to razmotriti kako bi stvari bile jasne. Jer, mi ćemo na kraju da donosimo
14 presudu ne samo o tim činjenicama, već o svim činjenicama koje su važne za
15 ovaj predmet. Naravno da ćete biti u mogućnosti to da radite, ali se od Vas
16 ne očekuje da Vi izvlačite odgovore od svjedoka, jednostavno tako što ćete
17 ponoviti ono što je drugo Pretresno vijeće već prihvatilo i što smo mi već
18 prihvatili kao presuđenu činjenicu od strane drugog Pretresnog vijeća. Ne
19 znam da li je to dovoljno jasno? Naravno, smisao toga je da se ubrza
20 postupak i mislimo da to nije učinjeno na štetu pravičnog suđenja
21 optuženima. Ali, ponovo...

22 Druga stvar koju hoću da kažem je, pošto ste izgleda Vi već donijeli
23 odluku i ja, mi moramo da idemo jedan korak ispred Vas i da Vas podsjetimo
24
25
26
27
28
29
30

1 da odluka, i ova, i druga su još uvijek predmet, koristim samo riječ
2 "mogućeg", "moguće" žalbe. Prema tome, imajte to na umu. Ali, za sada Vi
3 znate kakav je naš pravilnik. Odluka koju smo Vam dostavili jučer ima svoje
4 pravne konsekvence od momenta kada je ona uručena - i to je sve. Ali, imajte
5 stalno na umu da se stvari mogu promijeniti i onda će u tom slučaju naravno
6 biti pokrenuto pitanje da li je potrebno ponovo pozvati svedoka da se vrati
7 da bi on ili ona mogao da odgovori na pitanja koja će mu se postaviti zbog
8 ove dvije odluke. U redu?

9 G. THAYER: [simultani prevod] Hvala za ovo pojašnjenje i upute, časni
10 Sude.

11 Ako imam samo trenutak da uzmem podium i da pokupim svoje stvari.

12 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Gospodine predsjedavajući, izgleda da
13 sam ja propustio svjedoka, tako da ću biti ovdje.

14 SUDAC AGIUS: [simultani prevod] Dobar dan, gospodine Van Duijn.

15 SVJEDOK: [simultani prevod] Dobar dan, časni Sude.

16 SUDAC AGIUS: [simultani prevod] Budite ljubazni, ustanite.

17 Da li ste još uvijek pripadnik holandskih vojnih snaga?

18 SVJEDOK: [simultani prevod] Da, časni Sude. Ja trenutno radim za
19 holandsku vojsku.

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 SUDAC AGIUS: [simultani prevod] A da li imate čin?
2 SVJEDOK: [simultani prevod] Ja sam major.
3 SUDAC AGIUS: [simultani prevod] Vi ste major. Obraćati ćemo Vam se
4 kao majoru Van Duijnu.
5 SVJEDOK: [simultani prevod] Da, gospodine.
6 SUDAC AGIUS: [simultani prevod] Da li Vam to odgovara?
7 SVJEDOK: [simultani prevod] Da.
8 SUDAC AGIUS: [simultani prevod] Hvala Vam, majore. Dobro došli na
9 ovaj Tribunal. Vi ste već svedočili u predmetima *Krstić* i *Blagojević*, tako
10 da Vam je već manje-više poznat postupak. Neću se zadržavati na tome, ali
11 naš sekretar će Vam dati kopiju teksta svečane izjave koju zahtevamo da
12 učini svaki svedok pre nego što počne svoj iskaz. Molim Vas da izjavu
13 pročitate na glas. I Vi ćete se tako obavezati da ćete tokom svog iskaza
14 govoriti samo istinu, celu istinu.
15 SVJEDOK: [simultani prevod] Da, časni Sude. Svečano izjavljujem da ću
16 govoriti istinu, celu istinu i ništa osim istine.
17 SUDAC AGIUS: [simultani prevod] Hvala Vam, majore. Molim Vas,
18 izvolite, smestite se.
19 SVJEDOK: [simultani prevod] Hvala Vam, časni Sude.
20 SUDAC AGIUS: [simultani prevod] Gospodine Thayer, izvolite.
21 G. THAYER: [simultani prevod] Hvala Vam, gospodine predsedavajući.
22 SVJEDOK: LEENDERT CORNELIS VAN DUIJN
23 Ispituje gospodin Thayer:
24 G. THAYER: [simultani prevod]
25 P: Dobar dan, gospodine.
26
27
28
29
30

1 O: Dobar dan.

2 P: Mi ćemo govoriti istim jezikom. Međutim, uprkos tome, prevodit će
3 se na nekoliko drugih jezika. Stoga ću ja pokušati da govorim nešto sporije,
4 a molio bih i Vas da govorite malo sporije nego što je to uobičajeno. Molim
5 Vas, također da zastanete na kraju mog pitanja i na početku Vašeg odgovora.

6 SUDAC AGIUS: [simultani prevod] U redu. Pre nego što Vam bude
7 postavljeno prvo pitanje, mogu li da zamolim sve osoblje, uključujući
8 tehničare, prevodioce i snimatelje da pitam koliko vremena posle 15.45h
9 možemo da odemo pre pauze od 30 minuta? Ono što ja sugerišem jeste, da li je
10 moguće da pauza bude u 15.45h? Ne, samo trenutak, mislim da moramo to na
11 jedan drugačiji način da to izvedemo. Dozvolite mi samo da pitam sekretara
12 kako ćemo da postupimo, a ona će Vam to preneti.

13 [Sudije i sekretar se savjetuju]

14 SUDAC AGIUS: [simultani prevod] U redu. Izvinite zbog ovoga,
15 gospodine Thayer, ali treba da budemo izvan ovog Tribunala u 17h na kratko,
16 i onda ćemo ponovo zasedati.

17 G. THAYER: [simultani prevod]

18 P: Gospodine, budite ljubazni da date svoje ime, da ga *spelujete*.

19 O: Ja se zovem Van Duijn, piše se L-e-e-n V-a-n D-u-i-j-n.

20 P: Koliko imate godina?

21 O: 36 godina.

22 P: Vi ste sada major u Kraljevskoj holandskoj vojsci?

23

24

25

26

27

28

29

30

- 1 O: Da.
- 2 P: Trenutno služite u Italiji sa evropskim snagama?
- 3 O: Tačno.
- 4 P: Budite ljubazni i objasnite Sudskom veću šta to znači i šta tamo
5 radite?
- 6 O: Samo bih želeo nešto da preciziram. Ja ne radim u vojsci, već u
7 jednom odredu koji je sličan vojsci, ali je u pitanju drugačija jedinica. Ja
8 radim za Evropske žandarmerijske snage, i radim u glavnoj komandi koja ima
9 bazu u Firenci /u engleskom transkriptu: "Vicenza"/ u Italiji. To su nove
10 policijske snage, veoma snažne policijske snage koje su formirale 5 država
11 zemalja članica Evropske unije, prevashodno, Francuska, Italija, Španija,
12 Portugal i Holandija. Mi smo u stanju da izvodimo najrazličitije policijske
13 misije u čitavom svetu. A u glavnoj komandi u Firenci /u engleskom
14 transkriptu: "Vicenza"/, ja sam na čelu odeljenja za obuku i ocenu.
- 15 P: Dozvolite mi samo da prođem ukratko kroz Vašu vojnu službu. Vi ste
16 primljeni u vojsku kao potporučnik, nakon što ste završili Kraljevsku
17 holandsku akademiju 1993. Je li to tačno?
- 18 O: Da, to je tačno.
- 19 P: Onda ste unapređeni u poručnika, u novembru 1994. godine i uskoro
20 posle toga transferisani ste u Bosnu kao komandir voda od januara do jula
21 1995. godine. Je li to tačno?
- 22 O: To je tačno.
- 23 P: U kasnijem delu 1995. do 1999. godine, služili ste kao komandir
24 voda u vazдушnim mobilnim... u bataljonu za vazdušne mobilne brigade za
25
26
27
28
29
30

1 obuku, a kasnije kao komandir specijalnog voda izviđačkog. Da li je to
2 tačno?

3 O: To je tačno.

4 P: 1999. godine bili ste unapređeni u kapetana, kada ste radili kao
5 obavještajni oficir. Je li to tačno?

6 O: To je tačno.

7 P: Između 2000. i 2005. godine, bili ste stacionirani na aerodromu
8 Schiphol, gdje ste unapređeni u majora i vodili ste krivične istrage na
9 aerodromu. Da li je to tačno?

10 O: To je tačno.

11 SUDAC AGIUS: [simultani prevod] Pauza će biti kao što je unapred
12 planirano, u 15.45h.

13 G. THAYER: [simultani prevod] U redu, časni Sude.

14 SUDAC AGIUS: [simultani prevod] Hvala Vam.

15 G. THAYER: [simultani prevod]

16 P: Od tog trenutka ste pripadali Evropskim žandarmerijskim snagama.
17 Je li to tačno?

18 O: To je tačno.

19 P: Želeo bih da Vam skrenem pažnju na vreme kada ste služili u Bosni.
20 Molim Vas da mi objasnite kroz kakav ste proces prošli od kako ste prvi put
21 stupili u enklavu, u januaru 1995. godine?

22 O: Početkom januara mi smo došli autobusom, putem iz Zagreba, u
23 enklavu. Na svakoj raskrsnici, ili na svakom kontrolnom punktu, od nas je
24 traženo da izađemo iz autobusa, da pokažemo svoje identifikacione kartice,
25 sve je provjeravano, pretresan je naš prtljag. U stvari, svaki put bi se sve

26

27

28

29

30

1 prevrnulo pre nego što bi nam bilo dozvoljeno da uđemo u enklavu i sve što
2 srpske snage nisu dozvoljavale, izbacivano je iz našeg prtljaga. Tu mislim u
3 stvari na sve što su želeli da nam oduzmu. Bilo da je u pitanju bilo piće,
4 ili cigarete, ili oprema za pušenje. Dakle, sve što su želeli da nam oduzmu
5 - oni su to mogli i da učine. Jer mi smo bili nenaoružani i autobusom smo
6 putovali do enklave.

7 P: Upravo ste izjavili da ste bili nenaoružani. Da li je to bio Vaš
8 izbor, ili je to uslov koji Vam je bio nametnut i koji Vam je netko
9 nametnuo?

10 O: To je bio nametnut uslov. Naime, takva su tada bila pravila i tada
11 je to bio standard. Mi nismo to izabrali, ali bilo nam je nametnuto.

12 P: Kakva su to pravila? Čija su to pravila, gospodine?

13 O: Čuo sam od viših instanci da tako treba da vodimo stvari, ali ne
14 znam na kom je nivou to dogovoreno.

15 P: Koliko je Vama poznato, da li je to odluka Ujedinjenih nacija ili
16 UNPROFOR-a, ili je netko drugi doneo tu odluku?

17 O: Nije mi poznato.

18 P: U redu. Kada ste stupili na dužnost, možete li da objasnite ovom
19 Veću, šta su bile Vaše dužnosti i odgovornosti?

20 O: Bio sam rukovodilac jedne oblasti. Tu su održavana posmatračka
21 mesta Romeo i Quebec. Ja sam sa svojim vodom trebao da vršim patrole u toj
22 oblasti i da snabdevam ljudstvom dva posmatračka mesta kako bismo čuvali
23 obronke enklave, odnosno, zapravo čitav severozapadni deo enklave.

24 P: Da li ste bili odgovorni za neka posebna posmatračka mesta i za
25 njihovo opremanje ljudstvom?

26

27

28

29

30

- 1 O: Posmatračka mesta Romeo i Quebec.
- 2 P: Da li ste dodeljeni nekoj posebnoj četi?
- 3 O: Dodeljen sam Charlie četi koja je bila smeštena u severnom delu,
4 zajedno sa štabom bataljona čija se baza nalazila u Potočarima. Druga četa -
5 četa Bravo, je bila stacionirana u gradu Srebrenica i ona je snabdevala
6 ljudstvom južni deo enklave.
- 7 P: Pre nego što se usredsredimo na Vaša iskustva iz jula 1995.
8 godine, želeo bih da Vam skrenem pažnju na neke druge konkretne aspekte Vaše
9 vojne službe u Bosni. Naročito kada je reč o ponovnom snabdevanju snaga
10 Holandskog bataljona u enklavi. Uopšte uzev, gospodine, da li biste mogli da
11 opišete koliko su često obnavljane, koliko je često snabdevan Holandski
12 bataljon dok ste Vi bili tamo?
- 13 O: Učestalost nije bila redovna. Postojao je veliki broj konvoja sa
14 namirnicama. Međutim, mnoge od njih su zaustavljale srpske snage, jer nisu
15 dobijali dozvolu da se probiju do nas. Kada sam stigao u januaru, već je
16 postojao problem koji se stalno ponavljao u vezi sa situacijom u pogledu
17 benzina. Osim toga, imali smo također i teškoća da se snađemo sa malom
18 količinom hrane i da se uverimo da raspolažemo dovoljnom količinom pijaće
19 vode, jer benzin nam je također bio neophodan da bismo mogli da vadimo
20 pijaću vodu koja je tamo postojala.
- 21 P: Da se zaustavimo ovde na trenutak. Gospodine, da li je u nekom
22 trenutku došlo do promene učestalosti ili rasporeda snabdevanja?
- 23 O: Raspored je u osnovi uvek bio isti. Jedino što od marta/aprila
24 nadalje su uslovi u kojima smo se nalazili - koji su već bili loši -
25
26
27
28
29
30

1 postali još gori. Jer, od tog trenutka još veći broj konvoja je bivao
2 otkazivan, jer nije dobivao dozvolu od srpskih snaga. Osim snabdevanja,
3 ljudstvu iz Holandskog bataljona koje bi otišlo na odsutstvo ne bi bilo
4 dozvoljeno da se vrati u enklavu. Situacija je dakle postajala sve napetija,
5 sve je manji broj konvoja mogao da se probije do nas. Imali smo sve više
6 problema, kako sa ljudstvom, tako i sa materijalima.

7 P: Gospodine, Vi ste bili komandir voda. Da li je to tačno? Želeo bih
8 da znam kako su ograničenja u snabdevanju uticala na Vašu operativnost na
9 terenu, kako je to uticalo na Vašu sposobnost da obavljate svoj posao?

10 O: Naravno, situacija sa ljudstvom je bila takva da ukoliko nemate
11 dovoljno hrane ili dovoljno pijaće vode, onda zdravlje ljudi biva narušeno,
12 i postoji veliki broj ljudi u Holandskom bataljonu koji je imao zdravstvenih
13 problema, problema sa želucem ili drugih teškoća. Mnogi ljudi su slabili.
14 Osim toga, posmatračka mesta su pokušavala da trguju sa lokalnim
15 stanovništvom. Mi bismo im davali kafu, a zauzvrat dobijali hleb kako
16 bismo... kako bi ljudi u stvari pokušali da ostanu u što boljoj formi. Ja
17 sam bio komandir voda stacioniran u Potočarima i bio sam zadužen za
18 snabdevanje posmatračkih mesta. Zbog nedostatka benzina, mi smo morali
19 pešice da nosimo namirnice. To su bile četveročlane ili peteročlane patrole
20 koje bi pozajmile konje od lokalnog stanovništva kako bi se paketi sa hranom
21 preneli do posmatračkih mesta koja su se nalazila na vrhovima brda. Jer, mi
22 nismo imali dovoljno benzina da vršimo kontrole uz pomoć vozila kojima smo
23 raspolagali. Sa operativne strane, to je značilo da smo dobijali manje
24 informacija o ovoj oblasti i da smo ređe bili prisutni, budući da smo u
25 patrole mogli da idemo samo pešice.

26 P: Vratio bih se na nešto što se pomenuli pre nekoliko trenutaka,

27
28
29
30

1 gospodine. Pomenuli ste da su neki vojnici imali problema sa želucem, šta
2 ste zapravo jeli?

3 O: Pa jeli smo samo suhu hranu. U stvari, tokom poslednja četiri
4 meseca, mi smo svakog dana jeli konzervisano hranu i u njoj je bilo toliko
5 različitih aditiva, da su mnogi ljudi imali teškoća sa stomakom, svaki put
6 kada bi nešto pojeli ili popili.

7 P: Da li biste sada ovom Veću opisali - da li su postojale bilo kakve
8 restrikcije u pogledu Vašeg sistema oružja, pojedinačnog oružja i municije
9 kojom ste raspolagali?

10 O: Kada je u pitanju pojedinačno oružje, mi nismo imali mogućnosti da
11 vršimo obuku, a takođe treba imati u vidu u kakvom su stanju, u kakvom je
12 stanju bilo oružje, jer je tu već bilo nekoliko godina. Bilo je u lošem
13 stanju. Osim toga, municija kojom smo raspolagali za naše lično vatreno
14 oružje - bila je u takvom stanju da su meci ponekad ispadali, jer su bili
15 suviše zastareli da bi mogli da se koriste. Kada je reč o bacačima raketa,
16 ili nekoj većoj municiji, indikatori za vlažnost su pokazivali... su toliko
17 ušli u crveno da je zapravo bilo opasno pucati iz ovog oružja, jer je
18 postojala mogućnost da bi mogle da eksplodiraju u rukama osobe koja bi
19 želela da opali iz ovog oružja.

20 P: Da li ste bili u mogućnosti da popravite ovo oružje, bilo da su u
21 pitanju bacači ili da je u pitanju lično vatreno oružje?

22 O: Ne, mi smo imali ograničena sredstva za popravku, a kada je oružje
23 u ovakvom stanju, nemoguće je popraviti ga. Jednostavno morate da dobijete
24 novo oružje i novu municiju, što nije bilo moguće jer konvoji nisu mogli da
25 prođu jer nisu imali dozvolu.

26 P: A šta je sa rezervnim delovima za oružje? Da li su postojala
27
28
29
30

1 ograničenja od strane VRS kada je u pitanju dovoženje rezervnih delova u
2 enklavu?

3 O: Isti odnos je postojao i prema rezervnim delovima. Kao i kada su u
4 pitanju ostali konvoji, tako da nije... bilo je zabranjeno da se nama dovede
5 ili novo oružje ili rezervni delovi.

6 P: Gospodine, sada bih želeo da posvetite pažnju julu 1995. godine,
7 da Vas pitam da li se sećate napada Vojske Republike Srpske na enklavu.

8 O: Naravno da se sećam.

9 P: Da li se sećate otprilike kada je počeo napad?

10 O: Napad je počeo 6. jula kada su prvi projektili počeli da lete
11 iznad nas i kada su počela prva bombardovanja. Mi smo morali da odemo u
12 bunker, a ja sam bio u bazi u Potočarima u to vreme.

13 P: Da li ste zaista primetili granate u vazduhu?

14 O: Video sam projekte kako nam preleću iznad glave a dolazili su iz
15 smeru severa, a ciljali su grad Srebrenicu.

16 P: Možete li da opišete koliko je jako bilo granatiranje?

17 O: Granatiranje je bilo veoma jako. U pitanju je bilo stalno,
18 neprekidno granatiranje čitave oblasti. Da biste stvorili neku predstavu o
19 tome, od januara na dalje, jedan zadatak vodova i posmatračkih mesta bio je
20 da broje broj detonacija i pucnjave koju bismo videli ili čuli u enklavi.
21 Međutim, 6. jula mi smo prestali sa brojanjem, jer jednostavno nije moglo da
22 se izbroji koliko je toga bilo, pošto je granatiranje bilo stalno i veoma
23 intenzivno.

24 P: Možete li da se setite otprilike koliko je dana trajalo
25 granatiranje?

26 O: U osnovi, od tog dana, pa sve do dana kada su srpske snage ušle u
27 enklavu i zauzele je, odnosno do 12.-tog.

28 P: Želeo bih sada da Vam skrenem pažnju na 9. juli, majore. Želeo bih
29
30

1 da Vas pitam da li ste u to vreme dobili naredbu da preuzmete određeni
2 položaj?

3 O: 9. jula ja sam dobio zadatak da sa ostatkom svoga voda, pošto su
4 dve moje grupe već bile stacionirane na posmatračkim mestima Romeo i
5 Quebeck, dakle sa ostatkom svojeg voda i sa snagama za brzo reagovanje,
6 trebalo je da odem i da pomognem četi Bravo da postavi odbrambene položaje
7 južno od grada Srebrenice kako bi se na taj način zaustavilo napredovanje
8 srpskih snaga.

9 P: Da li se otprilike sećate kog dana i u koje vreme ste postavili te
10 odbrambene položaje?

11 O: Mislim da sam pred kraj 9. dobio zadatak, a tokom noći otišao sam
12 do čete Bravo i kapetan Groen mi je referisao o tome kakva je situacija. On
13 mi je dao zadatak da Bravo 3, da preuzmem lokaciju Bravo 3. Tokom te noći, u
14 rano jutro 10., bio sam prisutan na toj lokaciji.

15 P: Da li biste opisali ovom Veću gde se tačno nalazio ovaj odbrambeni
16 položaj?

17 O: On se nalazio u južnom delu grada Srebrenice, na putu koji je
18 vodio od grada Srebrenica do nekadašnjeg grada koji se zvao Krnji /u
19 engleskom transkriptu: "Crni"/ Guber, ukoliko ga ispravno izgovaram, a
20 nalazio se na putu koji se nalazio južno od grada Srebrenice.

21 P: A da li ste sa tog položaja mogli da vidite grad Srebrenica,
22 gospodine?

23 O: Da. Severno sam video grad Srebrenicu, a južno sam video brda koja
24 su se nalazila južno od grada. Ali ja sam bio u mogućnosti da gledam sa obe
25 strane.

26 G. THAYER: [simultani prevod] Časni Sude, vidim da je 15.45h, tako
27
28
29
30

1 da bismo mogli na pauzu.

2 SUDAC AGIUS: [simultani prevod] Pauza će trajati do 16.10h. Hvala
3 Vam.

4 ... Početak pauze u 15.45h.

5 ... Sjednica nastavljena u 16.15h.

6 SUDAC AGIUS: [simultani prevod] Sada ćemo raditi do 17h, a onda ćemo
7 napraviti pauzu u 17h i nastaviti ćemo u 17.30h. I onda ćemo raditi od
8 17.30h do 19h.

9 G. THAYER: [simultani prevod]

10 P: Majore, kada smo prekinuli, napravili pauzu, Vi ste govorili o
11 Vašim obrambenim položajima južno od grada Srebrenice. Da li ste bili u
12 mogućnosti da primijetite granatiranje grada sa tih obrambenih položaja?

13 O: Jesam. Granatiranje je bilo na našu lokaciju, ali također i na
14 grad. I mijenjalo se svakih pola sata, 45 minuta, granatirali su grad. Mogli
15 smo da vidimo to granatiranje.

16 G. THAYER: [simultani prevod] Imamo nekih tehničkih problema.

17 PREVODILAC: Predsedavajući nije uključio mikrofona.

18 SUDAC AGIUS: [simultani prevod] Da li možete da slijedite transkript?
19 [Sudije i sekretar se savjetuju]

20 SUDAC AGIUS: [simultani prevod] U redu. Ono što ćemo uraditi, početi
21 ćemo... transkript... mora ponovo da se poveže...

22 G. THAYER: [simultani prevod] Da li treba da počnemo ispočetka, ili
23 da nastavimo, gospodine predsedavajući?
24
25
26
27
28
29
30

1 SUDAC AGIUS: [simultani prevod] Mislim da sve imamo ovde, dajte da
2 proverim stranice i redove.

3 Da, možete nastaviti, gospodine Thayer.

4 G. THAYER: [simultani prevod] Hvala, gospodine predsedavajući.

5 P: Majore, upravo ste opisivali granatiranje koje ste i primijetili i
6 osjetili na Vašem obrambenom položaju. Molim Vas, izvolite nastavite.

7 O: Mogli smo da vidimo granatiranje. Mogli smo da vidimo granate kako
8 padaju na grad Srebrenicu. I kao što sam rekao, svakih 30, 45 minuta, to se
9 mijenjalo. Bilo bi zatišje 5 do 10 minuta, i onda bi ponovo počelo
10 granatiranje. I to granatiranje na našu lokaciju. I onda bi to trajalo isto
11 toliko vremena, i ponovo bi se promijenilo, i počeli bi granatirati grad. I
12 mi smo to mogli vidjeti, ja sam to mogao vidjeti sa moje lokacije.

13 Granatiranje kuća... Kuće bi bile pogođene, vidjela bi se eksplozija i nakon
14 detonacije dizao bi se dim iz kuća od tog granatiranja i detonacije.

15 P: Vi ste opisali granatiranje Vašeg položaja. Možete li opisati
16 Vijeću koliko blizu Vašeg položaja su padale granate?

17 O: Granate su padale približno između 50 i 100 metara od mog oklopnog
18 vozila. Moglo se vidjeti kako zemlja pršti od napada, od udara, i pada po
19 oklopnom transporteru. Dakle, bilo je vrlo blizu mjesta gdje sam se ja
20 nalazio.

21 P: Da li ste Vi kasnije promijenili, podesili Vaš obrambeni položaj,
22 gospodine?

23 O: Da. Kasnije smo se malo povukli prema raskrsnici. Više prema
24
25
26
27
28
29
30

1 ostalim oklopnim transporterima koji su također stajali tu u položaju
2 blokiranja.

3 P: I da li je to bila neka konkretna lokacija u gradu Srebrenici na
4 koju ste se povukli?

5 O: To je bilo blizu raskrsnice, blizu područja na kojem se nalazilo i
6 skladište.

7 P: Tokom tog perioda, da li ste imali mogućnost da posmatrate i
8 stanovnike Srebrenice?

9 O: Da. Prvo, čak i tokom noći, mogli smo da vidimo mnogo ljudi kako
10 bježe s juga ili dolaze s juga i nose sve što mogu da nose sa sobom. Idu
11 prema sjevernom dijelu enklave. Mogli smo da vidimo mnogo civila koji su
12 bili jako uplašeni, isprepadani naravno. I oni su prelazili naš položaj i
13 slijedili put na sjever. Pored civila, vidjeli smo također i vojnike
14 muslimanske nacionalnosti, muslimanske vojnike, koji su prvo ostali na našem
15 položaju, a kasnije su i oni također otišli na sjever. I na kraju smo mi tu
16 ostali sami u napuštenom dijelu grada.

17 P: Gdje ste proveli noć 10. jula, majore?

18 O: Proveo sam je u oklopnom transporteru i pomalo sam dremkao. Manje
19 - više sam bio u kontaktu sa ostalim oklopnim transporterima i ostatkom mog
20 osoblja.

21 P: To nas dovodi do jutra, 11. jula. Majore, možete li opisati scenu
22 u Srebrenici u to vrijeme?

23 O: Kada sam došao sa položaja, to je u stvari bio period kada smo se
24 povlačili kroz grad, jer je cijelo južno područje, odnosno, južni dio
25 Srebrenice bio prazan. Nitko tu nije bio, sve izbjeglice su otišle. Otišli
26
27
28
29
30

1 su i muslimanski vojnici i to nam je dalo mogućnost da se povučemo i da
2 stupimo u kontakt sa civilima koji su se okupili u bazi čete Bravo u samom
3 gradu Srebrenici. Kada smo došli tamo, to je bio strašan haos. Ljudi su bili
4 jako uplašeni, histerični, trčali su naokolo, gazili jedni druge, grabili
5 šta god su mogli i onda trčali ili pješačili putem na sjever. Jednom
6 riječju, to je bio haos.

7 P: A šta ste Vi uradili, Vi i Vaši ljudi, majore?

8 O: U tom trenutku, naša misija je bila da se povučemo u bazu čete
9 Bravo, da bismo mogli tamo da zauzmemo položaje, tako da oni mogu da odu i
10 da se povuku u Potočare. Moja misija je bila da tamo ostanem i da napravim
11 drugi obrambeni položaj, kako bi njima dao vremena da se povuku i također
12 kako bih omogućio izbjeglicama da se probiju na sjever, u područje Potočara.

13 P: Opisali ste haos i kretanje izbjeglica prema sjeveru. Da li su
14 njima pomagali drugi pripadnici Holandskog bataljona u tom njihovom kretanju
15 na sjever, gospodine?

16 O: Da, mi smo pokušali da im pomognemo na bilo koji način, tako što
17 smo izbjeglice koji nisu bili u mogućnosti da hodaju ili da sami odu na
18 sjever, mi smo ih prebacivali vozilima, kamionima, čak i našim vlastitim
19 oklopnim transporterima, pomagali smo izbjeglicama tako da... pomagali smo
20 im da hodaju. Pa smo, recimo, imali vojnike koji su hodali sa izbjeglicama
21 na sjever, i mi smo u suštini pokušavali da im pomognemo na koji god način
22 smo mogli u to vrijeme, a to je značilo da im pomognemo da odu sa tog mjesta
23 na sjever.

24 P: Možete li opisati kako ste Vi i Vaši ljudi zauzeli položaj u
25 odnosu na tu gomilu ljudi koji su se kretali na sjever, prema Potočarima.

26 O: Pa, prvo smo stajali odmah pored baze čete Bravo, usred tih
27
28
29
30

1 haotičnih okolnosti sa mnogo izbjeglica, ali izbjeglice su odlazile, i u toj
2 fazi je sve bilo prazno, ispraznilo se sve. Izbjeglice su otišle sa tog
3 mjesta. Mi smo zauzeli jedan drugi položaj. Više na sjever, kako bismo mogli
4 da vidimo straga tog karavana, te kolone izbjeglica koje su išle na sjever i
5 tako da oni imaju nekoliko stotina metara. Mi smo stalno zauzimali
6 odbrambeni položaj, i stalno smo se pomjerali dalje na sjever i zauzimali
7 novi odbrambeni položaj, kako bismo mi obezbijedili to kretanje izbjeglica,
8 to njihovo povlačenje.

9 P: Majore, možete li opisati Vijeću, šta se desilo kako ste se Vi
10 pomjerali prema sjeveru i zauzimali stalno iznova te obrambene položaje?

11 O: Pa, u suštini, kada bismo mi zauzeli naš položaj, tu bismo ostali
12 sve dok ne odu sve izbjeglice, i imali smo mogućnost... nakon što oni imaju
13 mogućnost da odu na sjever, ako je bilo ljudi koji nisu mogli da hodaju ili
14 su imali druge probleme, mi bismo ih utovarili na vrh naših oklopnih
15 transportera. Bili bismo na tom mjestu što je duže moguće. A to je značilo,
16 sve dok nam se ne približi granatiranje. Dakle, kad počne granatiranje
17 ponovo blizu naše lokacije, i kada smo mogli da vidimo da granate padaju
18 blizu naše lokacije, to je značilo da treba da se povučemo još nekoliko
19 stotina metara i zauzmemo novi položaj, sve dok ne počnu da granatiraju i
20 taj položaj.

21 P: A gdje su fizički padale granate u odnosu na Vaš položaj,
22 gospodine?

23 O: Pa, u suštini smo mogli da vidimo da bi granatiranje počelo na
24 normalan način, kako se već obavlja granatiranje. Dakle, nekoliko granata bi
25 palo dalje od naše lokacije. Ponekad čak i iza naših položaja. Onda bi
26
27
28
29
30

1 granate padale ispred naših položaja, i to je za nas bio znak da treba da
2 idemo, jer sljedeće granate bi pogodile odmah u blizini položaja. I to je
3 normalan postupak kada izvodite granatiranje i u stvari, u suštini,
4 granatiranje se tako odvijalo.

5 P: Kakvo ste Vi oružje imali na raspolaganju u Vašem oklopnom
6 transporteru?

7 O: Pored tog vozila, bijelog oklopnog transportera Ujedinjenih
8 nacija, koji je bio jasno vidljiv, imali smo jedan mitraljez na topu, imali
9 smo nešto ličnog naoružanja, imali smo jedan lanser raketa kao što sam
10 ranije pomenuo i imali smo te indikatore vlažnosti o kojima sam također
11 govorio.

12 P: Da li se sjećate gdje ste proveli noć 11. jula, majore?

13 O: Noć 11. sam zauzeo položaj blizu kote 02, to je lokacija koju smo
14 mi nazivali 0.02 i mi smo tu postavili 4 oklopna transportera, po 2 sa svake
15 strane puta i tamo smo proveli noć.

16 P: Da li biste objasnili gdje se nalazi ta lokacija, 0.02 u odnosu na
17 bazu, glavnu bazu u Potočarima?

18 O: Pa, to je južno od glavne baze. To je verovatno 1 do 2 kilometra
19 južno od ulaza u bazu. Tu je raskrsnica i put koji vodi k posmatračkom
20 mjestu *Mike* i to je put koji vodi prema Šušnjarima.

21 P: Dok ste zauzeli položaj na tom mjestu, na tački 0.02, majore, da
22 li ste tu čekali na bilo koga?

23 O: Prvo smo zauzeli položaj na tački 0.02, a onda nekoliko sati
24 kasnije smo zauzeli položaj sjeverno od te tačke, tačka 0.02 jer je to
25 također bilo granatirano. Znači, zauzeli smo položaj sjeverno, i tu smo
26
27
28
29
30

1 čekali narednika Muldera, on je bio komandir posmatračkog mjesta Mike, njega
2 smo zovnuli radio vezom, i on je rekao da će doći oklopnim transporterom i
3 da će prebaciti jedan karavan izbjeglica iz područja Šušnjara. I oni su
4 pješačili pored oklopnog transportera, i bili su na oklopnom transporteru, i
5 tako su došli u Potočare.

6 P: I da li je narednik Mulder sa izbjeglicama u stvari i stigao?

7 O: Da. Negdje kasno uveče su stigli. U stvari noću, verovatno negdje
8 jedanaest, dvanaest sati. Ja sam razgovarao sa narednikom Mulderom i moje
9 osoblje je pomoglo da se skinu sve te izbjeglice sa oklopnog transportera i
10 da se napravi procjena broja izbjeglica i trebalo nam je oko 45 minuta za to
11 da siđu sve te izbjeglice sa oklopnog transportera. I oni su sjedili na vrhu
12 oklopnog transportera, a ostali ljudi koji su pješačili pored oklopnog
13 transportera, oni su se pridružili ostalim izbjeglicama koji su se već
14 nalazile u području južno od baze.

15 P: Na položaju koji je bio sjeverno od te tačke 0.02, da li ste tu
16 također vidjeli muškarce, Muslimane?

17 O: Pa to je bilo u stvari kad smo se još uvijek nalazili na tački
18 0.02. Vidjeli smo jednu veliku grupu muškaraca kako idu prema Šušnjarima,
19 dakle odlaze sa tog mjesta 0.02 prema posmatračkom mjestu Mike i vidjeli smo
20 kako odlaze i nose sa sobom oružje malog kalibra. To su bili muškarci
21 različitih starosnih dobi, bilo je i mladića s njima i starih ljudi,
22 staraca. Nisu svi bili naoružani, ali svi su bili muškarci i išli su u tom
23 pravcu.

24 P: Da li ste Vi vidjeli bilo koga koga ste prepoznali?

25 O: Prepoznao sam jednom malog, mladog dečaka starog 11 ili 12 godina.
26 Ne sjećam se njegovog imena, ali on je živio u mjestu koje je bilo blizu
27 posmatračkog mjesta Quebec i on je čak pomogao pripadnicima mog voda u
28
29
30

1 nabavljanju vode za posmatračko mjesto. Tako da sam ga znao iz viđenja. Znao
2 sam čak i njegovo ime. I on je bio također u toj koloni.

3 P: I sada dolazimo do 12. jula, majore. Da li ste i dalje bili na tom
4 mjestu, sjeverno od kote 0.02?

5 O: Da.

6 P: Da li ste u tom trenutku informisani o statusu ostalih
7 posmatračkih mjesta?

8 O: U 6 sati ujutro čuo sam preko radija da je moje posljednje
9 posmatračko mjesto, a to je OP Quebec - pošto već posmatračko mjesto Romeo
10 nije postojalo - da više nema ni posmatračkog mjesta Quebec. Da su srpski
11 vojnici zarobili moje ljude koji su bili na toj lokaciji. Da više u stvari
12 nema tog posmatračkog mjesta Quebec.

13 P: Majore, da li ste Vi u jednom trenutku tog jutra također dobili
14 informaciju da su snage bosanskih Srba viđene u blizini ili u samoj bazi
15 Ujedinjenih nacija u Potočarima?

16 O: Da. Kasnije tog jutra, u suštini, stigla je poruka da vojnici
17 bosanski Srbi, odnosno snage bosanskih Srba su zauzele enklavu i viđeni su
18 također blizu baze Ujedinjenih nacija u Potočarima. To je dovelo do toga da
19 mi dobijemo zadatak da odložimo svoje oružje, da sakrijemo mitraljez koji je
20 bio na oklopnom transporteru, da ga zakamufliramo. Morali smo da stavimo svo
21 lično naoružanje u oklopni transporter, u moj oklopni transporter i sve što
22 nam je ostalo, a to je bio zadatak koji sam ja dobio - da pružamo
23 humanitarnu pomoć. Od tog trenutka mi smo mogli samo da pružamo humanitarnu
24 pomoć jer su srpske snage zauzele enklavu.

25 P: Da li ste Vi kasnije vidjeli vojnike VRS-a i ako jeste možete li
26
27
28
29
30

1 opisati Pretresnom vijeću iz kog pravca su oni dolazili i u kom pravcu su
2 išli gospodine?

3 O: Prvi srpski vojnici koje sam vidio su bili vojnici koji su se
4 kretali kroz polja istočno od moje lokacije i prilazili su putem na mjesto
5 0.02 i nakon što su neke od tih snaga pretražile kuće u blizini tačke 0.02,
6 onda su se približili mojoj lokaciji na sjeveru. A također, druge srpske
7 snage su dolazile sa sjevera i putem radio veze smo mogli da čujemo da su
8 srpske snage prešle posmatračko mjesto Papa. To je bio najsjeverniji
9 kontrolni punkt na putu, i čuli smo da se oni kreću prema jugu. Dakle, u
10 suštini u isto vrijeme srpske strane su došle i sa sjevera i sa juga. Dakle,
11 i sa tačke 0.02 na sjeveru, i sa sjevera na jug na moju lokaciju.

12 P: Da li se sjećate u kakvoj su... kakvu su odjeću imali, uniforme,
13 kakve su oznake imali i šta su u suštini nosili ti srpski vojnici?

14 O: U suštini nosili su odjeću vojnog tipa. To je u stvari bila
15 mješavina svih vrsta raznih dijelova odjeće sa trakama na glavi. I također
16 su... je bila odjeća različitih boja, jer je bila izmiješana sa maskirnom
17 odjećom. I sjećam se da su... da su neki vojnici imali srpske zastave kojima
18 su se umotali preko ramena.

19 P: Dakle, Vaše oružje je bilo odloženo. Skinut je bio Vaš mitraljez.
20 Vi ste vidjeli da vojnici dolaze, šta ste onda uradili, majore?

21 O: Nakon te početne faze u kojoj smo vidjeli kako srpski vojnici
22 dijele cigarete i razne stvari kako bi napravili propagandu za sebe, mislio
23 sam da bi morao da potražim gdje bi mogao da budem koristan. I nakon
24 razgovora sa kapetanom Groenom, otišao sam na sjever da vidim da li mogu još
25
26
27
28
29
30

1 nešto da uradim na mjestu gdje se nalazila većina izbjeglica, južno od baze
2 u blizini tvornica.

3 P: I da li ste Vi otišli na to mjesto?

4 O: Jesam.

5 P: Da li biste mogli opisati Pretresnom vijeću šta ste tamo vidjeli?

6 O: Kad sam tamo došao, tu je... vojnici Ujedinjenih nacija su
7 napravili neku vrstu živog lanca da pokušaju da smire izbjeglice. Bilo je
8 mnogo panike i mnogo uplašениh izbjeglica koji su bili prisutni u to vrijeme
9 tamo. Ja sam u suštini preuzeo dužnost kolege koji je tamo bio nadležan, ali
10 situacija je bila onakva kakvu sam je ranije opisao, haotična, ljudi su bili
11 zaplašени, vrištali su, i bili su stisnuti zajedno, a nitko nije znao šta će
12 se poslije toga desiti.

13 P: Sada ću zamoliti da se pokaže dokument koji po spisku 65ter nosi
14 broj 1516. Možemo li to da okrenemo obrnuto? Hvala. Gospodine, pogledajte
15 ovu fotografiju, orjentišite se na njoj i recite nam da li možete da
16 identifikujete, šta je prikazano na toj fotografiji?

17 O: U centru vidim bazu Ujedinjenih nacija koja se nalazila u
18 Potočarima.

19 P: A da bismo mogli da se pozicioniramo na tome, recite nam gdje je
20 sjever?

21 O: Pa, sjever je gore.

22 P: Opisali ste područje tvornice kuda ste otišli da pružite pomoć
23 vojnicima UNPROFOR-a koji su napravili jedan živi lanac oko izbjeglica. Ja
24 ću Vas zamoliti da uzmete pokazivač koji se nalazi tu pored, u stvari
25 flomaster koji se nalazi tu pored kompjutera. Gospođa poslužiteljica će Vam

26

27

28

29

30

1 to dati. Zamolit ću Vas da zaokružite tu tvornicu u području koje ste
2 opisali na karti.
3 O: Pa nije cijelo područje na karti.
4 P: U redu.
5 G. THAYER: [simultani prevod] Da li možemo malo podići ovu
6 fotografiju?
7 P: Da li je to bolje, majore?
8 O: Da. To je bolje. Pa, opšta lokacija ili ovo cijelo područje bi se
9 nalazilo ovdje.
10 P: Primijetio sam da ste nacrtali krug oko tog konkretnog područja.
11 Čini se da je tu jedan put, možete li opisati kakav je to put?
12 O: To je put koji vodi sa sjevera. To je u suštini jedini asfaltirani
13 put u enklavi koji ide sa sjevera na jug, iz Bratunca u Srebrenicu.
14 P: I da li biste također pokazali gdje se nalazi glavna baza
15 Holandskog bataljona 3?
16 SUDAC AGIUS: [simultani prevod] Dakle, pored tog pravougaonika koji
17 ste obilježili, da li biste upisali DC, dakle holandska baza?
18 SVJEDOK: [Obilježava].
19 SUDAC AGIUS: [simultani prevod] Hvala Vam. A tamo gdje ste napravili
20 jedan jajoliki oblik, na donjem dijelu fotografije, da li biste to opisali
21 svojim riječima?
22 SVJEDOK: [Obilježava].
23 SUDAC AGIUS: [simultani prevod] Da li biste mogli da nacrtate jednu
24 malu liniju duž puta koji ste ranije pomenuli, tako što će strelica biti
25
26
27
28
29
30

1 uperena ka Srebrenici?

2 SVJEDOK: [Obilježava].

3 SUDAC AGIUS: [simultani prevod] Mislim da mora da bude malo više, jer
4 mislim da se neće videti. Ne znam, nisam stručnjak. Možda grešim, hoće li se
5 videti?

6 G. THAYER: [simultani prevod] Nisam ni ja stručnjak, gospodine
7 predsedavajući.

8 P: Možda bi Vas ipak zamolio da nacrtate strelicu unutar ovog malog
9 jajolikog oblika.

10 SVJEDOK: [Obilježava].

11 SUDAC AGIUS: [simultani prevod] U redu. A sada napišite jedno "S"
12 tačno ispod glave strelice.

13 SVJEDOK: [Obilježava].

14 SUDAC AGIUS: [simultani prevod] Odlično! Da li biste između ova dva
15 crteža mogli da se potpišete, molim?

16 SVJEDOK: [Obilježava].

17 SUDAC AGIUS: [simultani prevod] U redu. Samo su inicijali navedeni,
18 ali i to će biti u redu.

19 G. THAYER: [simultani prevod]

20 P: Kada pogledate ovu sliku, možete li otprilike da nam naznačite
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 gde se nalazio Vaš poslednji obrambeni položaj? Prosto da nam date neku
2 predstavu o tome kako ste morali da postupite da biste stigli dotle, ukoliko
3 se nalazi na mapi?

4 O: Moj poslednji položaj koji je sjeverno od kote 0.02, nije prikazan
5 na ovoj karti. Mislim da se nalazi oko 400, 500 metara južno od ove oblasti
6 koju sam označio kao izbegličku oblast, a nalazi se severno od kote 0.02.

7 P: Dok ste radili sa drugim vojnicima Ujedinjenih nacija u oblasti
8 fabrike koju ste opisali, da li ste videli neke starešine VRS-a kako dolaze
9 na ovu lokaciju?

10 O: Video sam generala Mladića koji je došao da obiđe ovu oblast.

11 P: Kako ste znali da je u pitanju Mladić, gospodine?

12 O: Zato što sam ga prepoznao zahvaljujući snimcima koje sam video na
13 televiziji, kao i zahvaljujući obuci kroz koju sam prošao, pre nego što sam
14 došao u ovu oblast.

15 P: A da li ste primetili šta je radio general Mladić dok je bio tamo
16 prisutan, ako je išta radio?

17 O: U suštini, on je učinio isto ono što su... što sam primetio da i
18 drugi srpski vojnici rade u enklavi. Također je bio u nekoj vrsti
19 propagandne posete, on je razdjeljivao piće i hranu izbeglicama.

20 P: Da li ste upoznali neke druge pripadnike VRS-a koji su sebe
21 predstavili kao oficiri visokog čina?

22 O: Jednu osobu iz VRS-a koji se predstavio kao Mane, izjavio je da je
23 kapetan jedinice vojne policije. On me je pitao da li sam ja starešina
24 Ujedinjenih nacija u oblasti. U suštini me pitao da li sam ja tamo komandant
25 izvan baze Ujedinjenih nacija. I izjavio je da je on komandant, lokalni

26

27

28

29

30

1 komandant srpskih snaga koje su tamo bile prisutne. Njegovo ime je bilo
2 Mane.

3 P: Da li je bilo tko pratio ovog kapetana Maneta?

4 O: Maneta je pratio njegov prevodilac Miki. Mane je govorio
5 isključivo srpsko-hrvatski, a Miki je prevodio na engleski.

6 P: Da li je Mane identifikovao jedinicu, neku konkretnu jedinicu sa
7 kojom, kojoj je on pripadao?

8 O: On mi je odgovorio da je bio pripadnik vojne policije i da je bio
9 u nekakvoj vezi sa Vukovima sa Drine. U to vreme ja sam mislio da je u
10 pitanju Drinski korpus, dakle za mene su Vukovi sa Drine bili isto što i
11 Drinski korpus. Također mi je rekao da je jedinica vojne policije imala veze
12 sa Vukovima sa Drine, ali nije bila sastavni deo Vukova sa Drine.

13 P: Da li ste u nekom trenutku saznali tko je bio komandant ovog
14 kapetana Maneta?

15 O: U jednom trenutku on mi je rekao da je njegov komandant imao
16 šifrovano ime ili nadimak Staljin. Na više lokacija također sam video
17 Staljina kako obilazi oblast.

18 P: Da li Vam je itko opisao ovog Staljina, pre nego što ste ga
19 zapravo i videli?

20 O: Mane mi ga je opisao, a kada je Staljin obilazio ovu oblast, Mane
21 mi ga je pokazao i rekao mi je da je čovek koga pokazuje, Staljin.

22 P: Kada kažete da je ime Staljin možda šifrovano ime, na koju šifru
23 Vi to mislite?

24 O: Mislim na šifrovano ime u tom smislu što je možda koristio ime
25 Staljin kada se služio radio vezom. To je jedino ime kojim je Mane označio
26 ovu osobu.

27
28
29
30

- 1 P: A kako Vam je Mane opisao ovog Staljina u to vreme?
- 2 O: Pa dao mi je vrlo kratak opis. Opisao ga je kao niskog čoveka koji
3 je na sebi nosio velike Ray-ban naočare. I kada mi je pokazao tog čoveka,
4 bilo mi je jasno da misli na njega.
- 5 P: Da li se sećate nečega drugog osim naočara za sunce Ray-ban?
- 6 O: Možda mi je rekao još nešto u to vreme, ali se sada više ne sećam.
- 7 P: U redu...
- 8 O: U svakom slučaju, opis Staljina je bio vrlo jasan.
- 9 P: Da li ste u nekom trenutku videli nekoga tko Vam je delovao kao da
10 je nadređen samom Staljinu, a tko je sa njim razgovarao?
- 11 O: U jednom trenutku video sam Staljina kako obilazi oblast zajedno
12 sa jednim licem koje je nama bilo veoma dobro poznato, i koje nam je bilo
13 poznato kao major Nikolić. Major Nikolić je tokom čitavog perioda dok smo mi
14 bili prisutni u enklavi, a i pre toga, nama bio veoma dobro poznata ličnost.
15 Ja sam video majora Nikolića zajedno sa Staljinom. Odatle sam izvukao
16 zaključak da je Nikolić bio nadređeni oficir Staljinu. Nikolić je manje-više
17 došao u jednu inspekciju, dok je Staljin stajao pored njega. Nikolić je
18 hodao sredinom puta, a Staljin se kretao pored njega i meni je delovao kao
19 da on pokretima pokazuje Nikoliću šta se događa i kako su organizovali
20 stvari. Dakle, to je bila poseta Nikolića i njegov susret sa Staljinom.
- 21 SUDAC AGIUS: [simultani prevod] Možemo li da preciziramo koji je
22 Nikolić u pitanju? Da li znate kako je njegovo ime?
- 23 SVJEDOK: [simultani prevod] Njegovo ime sam čuo kasnije. U to vreme
24
25
26
27
28
29
30

1 sam ga znao isključivo kao majora Nikolića. Kasnije sam saznao da je u
2 pitanju bio Momir Nikolić.

3 SUDAC AGIUS: [simultani prevod] Hvala Vam.

4 G. THAYER: [simultani prevod]

5 P: Pored oficira Vojske Republike Srpske koje ste već opisali, da li
6 se sećate da ste se susreli sa nekim drugim oficirima VRS-a tokom ovog
7 perioda?

8 O: Kao što sam već rekao, general Mladić je došao u posetu. Također
9 sam i sa njim vodio razgovor.

10 P: Da li se sećate da li je generala Mladića netko drugi pratio tokom
11 posete, i da li je s nekim drugim razgovarao, i da li se možda ta osoba
12 predstavila kao oficir za logistiku?

13 O: Ne znam da li je osoba koja se meni predstavila kao oficir za
14 logistiku došla zajedno sa generalom Mladićem, ali otprilike u vreme kada je
15 general Mladić posetio moju lokaciju, posle toga također sam imao sastanak,
16 ili neku vrstu kontakta, sa jednom osobom koja mi je rekla da je pukovnik i
17 da se zove Janković. I također mi je rekao da je oficir za logistiku.

18 P: Na kom jeziku ste razgovarali sa tim pukovnikom, gospodine?

19 O: Razgovarao sam s njim na engleskom jeziku. Odlično je govorio
20 engleski.

21 P: Možete li da opišete kakvu je odeću nosio?

22 O: Nosio je uniformu, bio je u punoj uniformi i također je nosio
23 jednu kožnu akten-tašnu, ili torbu.

24 P: A šta ste Vi mogli da vidite da radi ovaj pukovnik Janković?

25 O: Delovalo je kao da je manje-više u inspekciji ove oblasti.

26

27

28

29

30

1 Kao da razgleda da bi video šta se događa.

2 P: Časni Sude, vidim da je 17h, vreme je za pauzu.

3 SUDAC AGIUS: [simultani prevod] Hvala Vam. Gospodine Thayer, ići ćemo

4 na pauzu 30 minuta koja počinje odmah.

5 ... Početak pauze u 16.59h

6 ... Sjednica nastavljena u 17.33h

7 SUDAC AGIUS: [simultani prevod] Izvolite.

8 G. THAYER: [simultani prevod] Hvala, gospodine predsedavajući.

9 P: Majore, uoči pauze Vi ste upravo bili opisali jedan niz sastanaka

10 sa oficirima iz bosansko-srpske vojske. Kada smo se sreli pre neke dve

11 nedelje, da li sam Vam pokazao niz fotografija?

12 O: Da.

13 P: A da li ste prepoznali različite pojedince na tim fotografijama?

14 O: Prepoznao sam neke pojedince, da.

15 G. THAYER: [simultani prevod] Za zapisnik, časni Sude, ja ću

16 pominjati različite video-snimke koji su sadržani po spisku 65ter 1936. U

17 pitanju je slika zamrznutih snimaka sa videa koji smo videli na suđenju, a

18 koji verujem da je podeljen časnom Sudu kao i advokatima Odbrane. Ono što ću

19 ja sada pokazati jeste nekolicina ovih zamrznutih snimaka sa informacijama

20 koje su isečene iz snimka, ali ću svaki identifikovati poglavljem i brojem

21 stranice koji je sadržan u dokumentu, u slučaju da bilo tko želi da prati

22 zajedno sa ovim dokumentom na papiru.

23

24

25

26

27

28

29

30

- 1 P: Za zapisnik, gospodine, da li vidite sliku ispred sebe?
- 2 O: Da. Sada vidim.
- 3 G. THAYER: [simultani prevod] Za zapisnik, u pitanju je poglavlje 16,
4 strana 5 knjige, na levoj strani fotografije vidimo sliku jednog muškarca.
- 5 P: Da li prepoznajete tu osobu, gospodine?
- 6 O: Prepoznajem ovu osobu, u pitanju je Mane.
- 7 SUDAC AGIUS: [simultani prevod] Za zapisnik, svedoku je pokazana
8 zamrznuta slika koja nosi ERN broj 02164885, hvala vam.
- 9 G. THAYER: [simultani prevod] Možemo li sad da vidimo poglavlje 16,
10 stranu 6.
- 11 P: Pretpostavljam da prepoznajete osobu koja se nalazi na desnoj
12 strani ove fotografije?
- 13 O: Ta osoba sam ja, lično.
- 14 G. THAYER: [simultani prevod] Za zapisnik, ovo je poglavlje 16,
15 strana 6, knjige sa zamrznutim fotografijama, sa zamrznutim snimcima.
- 16 P: Vidimo pojedinca na sredini ove slike. Da li prepoznajete tog
17 pojedinca?
- 18 O: Ta osoba je Miki, a sa leve strane je opet Mane.
- 19 P: Miki je dakle pojedinac sa plavim zaštitnikom. Da li je to tačno?
- 20 O: Da. To je tačno.
- 21 G. THAYER: [simultani prevod] Možemo li sada da vidimo poglavlje 8,
22 strana 4?
- 23 P: Pitao bih Vas dali prepoznajete bilo koga na ovoj fotografiji? I
24 ako prepoznajete, možete li da identifikujete lica kojih se sećate polazeći
25 sa leve strane slike ka desnoj strani? Hvala Vam.
- 26 O: Prepoznajem osobu na levoj strani koja nosi naočare za sunce, ima
27 brkove, u pitanju je Staljin. Zatim, u središtu slike, prepoznajem generala
28
29
30

1 Mladića. A sa desne strane, dve osobe sa desne strane od kojih jedna nosi
2 naočare za sunce, a druga je s leve strane, jesu... to su telohranitelji
3 generala Mladića.

4 SUDAC AGIUS: [simultani prevod] Samo trenutak. Potrebno je da... pa
5 fotografija ili zamrznuta slika koja je predočena svedoku nosi broj ERN
6 02164852. Hvala Vam.

7 G. THAYER: [simultani prevod] Hvala Vam, gospodine predsedavajući.

8 SUDAC KWON: [simultani prevod] U mojoj knjizi piše poglavlje 10,
9 strana 6.

10 G. THAYER: [simultani prevod] Da, časni Sude. Ja sam je identifikovao
11 prema poglavlju i stranici koja se nalazi na dnu knjige.

12 SUDAC KWON: [simultani prevod] Ali rekli ste poglavlje 8 u
13 transkriptu.

14 G. THAYER: [simultani prevod] Izvinjavam se, u pitanju je poglavlje
15 10, strana 6.

16 SUDAC AGIUS: [simultani prevod] Hvala Vam, sudijo Kwon. I hvala Vam,
17 gospodine Thayer.

18 G. THAYER: [simultani prevod] Možemo li sada da vidimo poglavlje 8,
19 stranu 4. Nosi ERN broj 0291-6181 u gornjem desnom uglu.

20 P: Da li prepoznajete pojedince na ovoj fotografiji, gospodine?

21 O: Prepoznajem sa leve strane generala Mladića, a sa desne strane
22 prepoznajem pukovnika Jankovića.

23 G. THAYER: [simultani prevod] Da li bi na kraju mogao da nam se
24 pokaže poglavlje 9, strana 1. Nosi ERN broj 0291-7813 u gornjem desnom uglu.

25 P: Majore, da li prepoznajete bilo koga na ovoj fotografiji? I ako
26 prepoznajete, možete li da identifikujete lica koja prepoznajete krećući se
27 sa leve strane ka desnoj strani?

28
29
30

1 O: Sa leve strane vidim osobu koja mi je poznata kao major Nikolić.
2 Zatim, krećući se ka desnoj strani vidim pukovnika Jankovića. Sa njegove
3 desne strane, druga osoba sa desne strane, jedan je od telohranitelja
4 generala Mladića.

5 P: Hvala Vam majore.

6 SUDAC AGIUS: [simultani prevod] Na slici vidimo četiri osobe. Niste
7 nam rekli da li prepoznajete osobu koja se nalazi na krajnjoj desnoj strani
8 fotografije?

9 SVJEDOK: [simultani prevod] Ne prepoznajem osobu koja se nalazi u
10 krajnjoj desnoj strani fotografije.

11 SUDAC AGIUS: [simultani prevod] U redu. Hvala Vam.

12 G. THAYER: [simultani prevod]

13 P: Vratimo se sada na trenutak kada ste prvi put sreli kapetana
14 Maneta, majore. Verujem da ste dali iskaz da Vam se on... da Vam je on
15 pristupio i da Vam se predstavio. Da li Vam je rekao zašto Vam je prišao?

16 O: Želeo je da zna da li sam ja lokalni komandant UN-a na tom
17 položaju ili izvan baze. Rekao mi je da će izbeglice biti prevežene izvan
18 enklave i želeo je da zna da li će UN ostati na licu mesta ili će se vratiti
19 u bazu. To je u suštini izbor koji mi je pružio kada mi je rekao da oni
20 nameravaju da prebace izbeglice.

21 P: Možete li da opišete kakav je bio stav kapetana Maneta i njegov
22 ton glasa kada Vam je to saopštio, gospodine?

23 O: Bio je veoma jasan i naveo je kao činjenicu da će izbeglice
24 napustiti Srebrenicu. Rekao mi je da je 200 autobusa, pomenuo je broj 200,

25

26

27

28

29

30

1 da 200 autobusa dolazi da pokupi izbeglice i to je naveo kao nešto što se
2 podrazumeva samo po sebi. Želeo je da sazna od mene da li će Ujedinjene
3 nacije ostati na licu mesta, ili će se povući u UN bazu u Potočarima.

4 P: Majore, na osnovu onoga šta Vam je on rekao i načina na koji je to
5 izgovorio, šta ste odlučili da uradite?

6 O: Činjenica da je također pomenuo da će izbeglice otići i da je
7 želeo da zna da li će UN ostati ili bi u protivnom Srbi stvari organizovali
8 na svoj vlastiti način. Način na koji je to rekao i reči koje je upotrebio
9 navele su me da odlučim da ostanem. Pored toga, smatrao sam da je jedan od
10 naših zadataka da, ukoliko je to moguće, pružimo humanitarnu pomoć
11 izbeglicama. Zbog toga sam odlučio da ostanem tu, negde na pola puta između
12 muslimanskih izbeglica i srpskih vojnika, umesto da se povučem u bazu
13 Ujedinjenih nacija.

14 P: Upravo ste pomenuli da ste se nalazili između izbeglica i srpskih
15 vojnika. Da li ste to mislili bukvalno, gospodine?

16 O: Da. Jesam.

17 P: Da li su stigli ti autobusi?

18 O: Da. Ubrzo zatim, ne znam da li je bilo toliko autobusa koliko je
19 Mane pomenuo, ali bilo je također i kamiona, što je meni bio pokazatelj da
20 je ono što je Mane rekao tačno. Osim toga bio sam u kontaktu sa majorom
21 Frankenom, koji je bio drugi čovek u našem bataljonu. I on je također rekao
22 da je čuo nešto o tome da se transportuju izbeglice. Tako da mi je posle
23 toga bilo jasno da je to stvarno tako.

24 P: Šta ste onda Vi uradili?

25 O: Pa, naravno, mi smo već bili tamo u tom ljudskom lancu,
26
27
28
29
30

1 pokušavajući da smirimo izbeglice i preko prevodilaca smo pokušali da im
2 kažemo da sednu negde, da se sklone sa sunca, jer je bila neverovatna
3 vrućina i ljudi su padali u nesvest od dehidracije i od same vrućine. Sada
4 smo bukvalno stajali u sredini, pokušavali smo da držimo porodice na okupu
5 dok su ih vodili prema vozilima, kamionima i autobusima. U suštini, to je
6 funkcionisalo ovako. Mane bi mi rekao koliko ima autobusa i kamiona i koliko
7 znači izbeglica može da se smesti u te autobuse i kamione, a ja bih onda
8 davao naređenja vojnicima Ujedinjenih nacija da propuste ljude i da ih
9 propuštaju u malim grupama, tako da ne bi gazili jedni druge i da bi mogli
10 da pomognemo tim porodicama da ostanu zajedno. I da ne budu povređeni zbog
11 same te gužve, jer je bila ogromna gomila ljudi.

12 P: U tom trenutku, da li su žene i muškarci išli zajedno?

13 O: Mi smo se uvek trudili da držimo porodice na okupu. I kada je broj
14 ljudi bio preveliki za određenu količinu autobusa i kamiona, ja bih podelu
15 napravio tako da porodice ostanu zajedno. Tako da ili porodica ostane na
16 našoj lokaciji ili da cela porodica otputuje. Tako da smo uvek propuštali
17 muškarce zajedno sa njihovim porodicama. U početku, to je tako i
18 funkcionisalo, a kasnije sam primetio da muškarce izdvajaju i da oni više
19 nisu zajedno sa svojim porodicama.

20 P: Da li ste zapazili šta se dešavalo, ako se nešto dešavalo sa tim
21 muškarcima koji su izdvajani?

22 O: Srpski vojnici koji su stajali iza moje lokacije su izdvajali
23 muškarce Muslimane i stavljali bih, upućivali bi ih na jedan travnjak ispred
24 kuća koje nisu imale nikakvu fasadu. I oni su tamo ostavljeni da čekaju. Oni
25
26
27
28
29
30

1 su seli na tu travu i pitao sam naravno Maneta, zbog čega izdvajaju
2 muškarce.

3 P: Šta Vam je Mane odgovorio, ako Vam je odgovorio?

4 O: Mane mi je rekao da oni imaju spisak ratnih zločinaca među
5 Muslimanima, i da će da provere da li među tim muškarcima koji su izdvojeni
6 ima nekih koji su na spisku ratnih zločinaca kojima oni žele da sude za
7 njihove zločine koji su počinjeni ranije tokom rata.

8 P: I kako Vam se učinilo to objašnjenje u tom momentu?

9 O: U suštini to je bilo jasno objašnjenje. To je nešto što oružane
10 snage praktikuju kada su u nekom sukobu i kada imaju ratne zarobljenike. I
11 to objašnjenje je u tom trenutku zvučalo uverljivo.

12 G. THAYER: [simultani prevod] Možemo li da dobijemo čisti primerak
13 dokumenta sa spiska 65ter broj 1516?

14 P: Da li vidite ovu sliku?

15 O: Da.

16 P: Da li možete u opštim crtama da nam kažete šta je ovo?

17 O: U sredini slike vidimo ovu bazu Ujedinjenih nacija u Potočarima i
18 naravno vidimo put koji ide sa severa na jug.

19 P: Na osnovu svega što Vi znate o toj bazi i tom području, da li se
20 na ovoj slici vidi verno ta lokacija, koliko se je Vi sećate?

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Da.

2 SUDAC AGIUS: [simultani prevod] Da li ste nekad preletali preko tog
3 dela teritorije?

4 SVJEDOK: [simultani prevod] Ne, nisam.

5 SUDAC AGIUS: [simultani prevod] Nastavite, molim.

6 G. THAYER: [simultani prevod]

7 P: Na osnovu Vašeg poznavanja geografije ovog terena, zamolio bih Vas
8 da nam pokažete na ovoj slici kuću za koju ste rekli da su Muslimani prema
9 njoj upućivani 12. jula.

10 G. THAYER: [simultani prevod] Zamolio bih poslužitelja da pomogne
11 majoru Van Duijinu.

12 SVJEDOK: [simultani prevod] Pokušat ću da zaokružim ovaj travnjak
13 ispred tih kuća. To je taj travnjak gde su bili okupljeni muškarci.

14 SUDAC AGIUS: [simultani prevod] Izvinite što Vas ovako prekidam, ali
15 majore, da li biste mogli da napišete "travnjak" na engleskom pored toga?
16 Hvala Vam.

17 SVJEDOK: [Obilježava].

18 SUDAC AGIUS: [simultani prevod] Izvolite, gospodine Thayer.

19 G. THAYER: [simultani prevod] Hvala.

20 SUDAC AGIUS: [simultani prevod] Ako ćemo sačuvati ovaj dokument, onda
21 svedok mora da ga potpiše.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 G. THAYER: [simultani prevod] Molim Vas da parafirate ili
2 potpišete...

3 SUDAC AGIUS: [simultani prevod] Mislio sam da niste još završili sa
4 tim, zato nisam ranije intervenisao.

5 SVJEDOK: [Obilježava].

6 SUDAC AGIUS: [simultani prevod] Sad mislim da možemo da ga sačuvamo u
7 ovom obliku. Kasnije će biti uveden kao dokazni predmet. Nastavite,
8 gospodine Thayer.

9 G. THAYER: [simultani prevod] Hvala, časni Sude.

10 P: Majore, maločas ste govorili o tome kakvo Vam je objašnjenje dao
11 kapetan Mane. Da li ste uprkos tome intervenisali ili protestovali protiv
12 tog odvajanja muškaraca?

13 O: Objašnjenje kapetana Maneta je bilo da žele da provere da li među
14 tim ljudima ima ratnih zločinaca, i mada je to bilo uverljivo, ja sam se
15 bunio svaki put kada sam jasno video da srpski vojnici izdvajaju starije
16 muškarce ili dečake koji su bili premladi ili prestari da bi bili vojnici,
17 tako da jesam prigovarao Manetu svaki put kad bi se to desilo.

18 P: I kakav je bio rezultat tih Vaših intervencija?

19 O: Svaki put kad sam ja protestovao, on bi pustio muškarce da prođu
20 zajedno sa svojim porodicama do autobusa, tako da smo makar na toj poziciji
21 uspeli da zadržimo dečake i starije muškarce zajedno sa njihovim porodicama.

22 SUDAC AGIUS: [simultani prevod] Izvinite što Vas prekidam, gospodine
23 Thayer, ali imamo nekih problema sa arhiviranjem ove slike koju je potpisao
24 svedok.

25

26

27

28

29

30

1 Majore, morate ponovo da potpišete fotografiju.
2 Sami odaberite gde ćete da potpišete.
3 SVJEDOK: [Obilježava].
4 SUDAC AGIUS: [simultani prevod] Mislim da možete nastaviti, gospodine
5 Thayer.
6 G. THAYER: [simultani prevod] Hvala, časni Sude.
7 P: Majore, Vi ste nam opisali ulogu kapetana Maneta i njegove
8 razgovore sa Vama. Ali, tko je zapravo vršio izdvajanje muškaraca, i tko je
9 upućivao izbeglice prema raznim vozilima?
10 O: Srpske snage u tom području. Vojnici Ujedinjenih nacija nikad nisu
11 izdvajali muškarce od žena i dece.
12 P: I koliko Vi znate, da li su vojnici Ujedinjenih nacija ikad
13 učestvovali u smeštanju ljudi u autobuse?
14 O: Jedino čega se ja sećam je da smo pomagali nekim ljudima da se
15 popnu na kamione. To sam lično uradio i ja, ali to je samo zato da bismo
16 pomogli ljudima da se popnu, jer sami nisu mogli.
17 P: Sa Vaše pozicije gledano, ko je komandovao tim vojnicima i ko je
18 upravljao celim tim procesom?
19 O: Sa moje tačke gledišta to je bio Mane.
20 P: Majore, da li ste dobili neke izveštaje od Vaših vojnika kako su
21 tretirali te izbeglice dok su se oni ukrcavali?
22 O: Kasnije, tokom istog dana, čuo sam da su žene i decu i ljude koji
23 su hteli da se ukrcaju u autobuse šutirali ili tukli srpski vojnici, da bi
24
25
26
27
28
29
30

1 ih ugurali u autobuse, i da su te ljude zlostavljali kad bi prišli
2 autobusima, što je bilo malo severnije od mesta gde sam se ja nalazio, tako
3 da ja to nisam mogao sam da vidim, ali sam čuo od vojnika koji su bili tamo.

4 P: Da li ste Vi bili očevidac nekog incidenta?

5 O: Tamo gde sam ja stajao, bilo je nekoliko incidenata. Gde su na
6 teren o kome smo se dogovorili Mane i ja, ulazili srpski vojnici... i
7 ulazili su u teren u krug gde su bili samo vojnici Ujedinjenih nacija. Jedan
8 incident je bio naročito jasan, očigledan, kada je jedan srpski vojnik
9 obučen u crno, uhvatio za vrat jednog dečaka i pokušao da ga izdvoji iz
10 grupe ljudi koja je čekala da se ukrca u autobus. Ja sam tu intervenisao kod
11 Maneta i ubedio ga da mora da skloni svoje ljude iz tog kruga, zbog toga što
12 smo se tako dogovorili. Jer su tamo imali prava da budu samo muslimanski
13 izbeglice, vojnici Ujedinjenih nacija, a iza mene srpski vojnici. Srpski
14 vojnici nije trebalo da budu izmešani sa izbeglicama.

15 P: I kako su izbeglice reagovali na to izdvajanje muškaraca?

16 O: Naravno, to što se dešavalo bilo je jezivo. Porodice su želele da
17 ostanu na okupu. Ljudi su bili u totalnoj neizvesnosti. Bili su granatirani.
18 Bežali su iz svojih domova. Sa sobom su nosili samo najosnovnije stvari, ono
19 što su mogli da ponesu. I naravno, na početku nije bilo jasno ni gde idu.
20 Tako da je to bila strašna situacija, naročito kada je počeo odvajanje
21 porodica i kada su muškarci koje su izdvajali srpski vojnici, grčevito se

22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 hvatali za druge članove svoje porodice, pokušavali da ostanu zajedno, a
2 onda bih ih srpski vojnici grabili, izdvajali muškarce i vodili ih na taj
3 travnjak.

4 P: Da pređemo na drugi deo tog dana. Da li se ponovo pojavio general
5 Mladić?

6 O: Jeste.

7 P: Da li ste se vi sreli sa generalom u to vreme?

8 O: Prvo smo razgovarali uopšteno. On me je pitao da li sam ja
9 komandujući na tom mestu. Onda smo govorili o opštim stvarima kao što su
10 fudbal, vreme, sportovi i tako dalje. On je hteo da zna nešto o vojnicima
11 Ujedinjenih nacija koji su tu sa mnom bili.

12 P: I na kom jeziku ste razgovarali s njim?

13 O: General Mladić je uza sebe imao svog prevodioca, a ja sam imao
14 također prevodioca, koji je bio prevodilac čete *Bravo*, ali naravno, četa
15 Bravo se više nije tu nalazila, tako da je taj prevodilac, Musliman, meni
16 pomagao tokom tog prvog dana.

17 P: Kažete da je general Mladić Vas nešto pitao o Vašim kolegama u
18 Holandskom bataljonu. Da li možete malo detaljnije da nam opišete taj
19 razgovor?

20 O: Bilo je nekoliko vojnika Holandskog bataljona koji su sedeli pored
21 puta i ja sam pred njima razgovarao sa generalom Mladićem. On me pitao da li
22 sam ja iz Holandije, i pitao je i vojnike da li su i oni iz Holandije. I bio
23 je jedan vojnik, Holandanin, afričkog porekla, tamne puti. General Mladić me
24
25
26
27
28
29
30

1 također pitao za njega da li je on ih Holandije ili iz Etiopije. Ja sam mu
2 odgovorio da mi u Holandiji imamo mnogonacionalno, mnogorasno društvo i da
3 ljudi nisu svi isti po spoljašnosti, ali su svi Holandani. A on mi je rekao
4 da će to biti veliki problem za Holandiju i da će za deset godina srpska
5 vojska biti u Holandiji da nas zaštiti od Muslimana i drugih rasa. A ja sam
6 odgovorio da ne verujem u to.

7 P: To izdvajanje muškaraca i odvoženje ljudi, da li se sve to
8 nastavilo u Vašoj blizini dok je trajao ovaj razgovor sa generalom Mladićem?

9 O: Da. Taj proces je trajao. General Mladić se zadržao izvesno vreme.
10 Ja nisam sve to vreme razgovarao sa njim, tako da je i on jedno vreme stajao
11 tamo ne razgovarajući sa mnom. I proces je sve to vreme trajao.

12 P: I dok je on bio tamo, da li ste morali da u jednom trenutku da
13 zamolite svog prevodioca da priđe generalu da ga nešto pita?

14 O: Da. U jednom trenutku kada više nisam razgovarao sa generalom
15 Mladićem, ali on je još uvek bio tu, negde oko 50 ili 100 metara iza mene,
16 dogodio se jedan problem sa jednom grupom izbeglica, i preko prevodioca sam
17 čuo da se radi o jednoj majci koja je u totalnoj histeriji i panici, zbog
18 toga što je petero njene dece već propušteno, a ona ih je u toj gužvi
19 izgubila. A onda je shvatila, pošto je videla svoje petero dece u jednom od
20 poslednih kamiona, da oni već napuštaju tu lokaciju, a ona je još uvek u toj
21 grupi izbeglica i ne može da se iskobelja odatle. I kada mi je prevodilac to
22 objasnio, ja sam doneo odluku da tu ženu brzo odnesemo do kamiona, pošto je
23 ona bila slaba, da bi se ona pridružila svojoj deci. Ali, u to vreme morao

24
25
26
27
28
29
30

1 sam da pređem da bi to uradio, onu dogovorenu liniju između vojnika
2 Ujedinjenih nacija i srpskih vojnika iza nas. Video sam da je general Mladić
3 još tu i plašio sam se da bi netko od srpskih vojnika mogao i da puca na
4 mene, ukoliko vidi da prelazim tu liniju. Zato sam shvatio da je general
5 Mladić ona osoba koja upravo može da mi pomogne, ako to bude potrebno i zbog
6 toga sam poslao prevodioca da ga zamoli da mi pomogne. I pošto se on složio,
7 zamolio sam prevodioca da dâ do znanja generalu Mladiću, da ja trčim prema
8 tom kamionu, ne zbog toga da bih nešto uradio posebno, napravio neki
9 incident, nego samo zato da bi tu ženu sproveo do njene dece. I da on to
10 treba da objasni svojim vojnicima da oni ne bi pucali na mene. Nisam dalje
11 gledao šta radi prevodilac, nego sam tu ženu odveo do njene dece, i kada sam
12 se vratio vidio sam kako moj prevodilac stoji pored generala Mladića i bilo
13 je jasno da je prevodilac zaista učinio to što sam ga molio da uradi i da mi
14 je on pomogao.

15 P: I šta se dalje desilo?

16 O: General Mladić je se upustio u neko prilično bolesno glumatanje sa
17 tim prevodiocem. Rekao je da je on, general Mladić, Musliman. Pitao me je da
18 li znam, da li poznajem prevodioca. Ja sam naravno rekao da ga poznajem. I
19 onda sam rekao, on je dobar čovek, on je Srbin. I rekavši da je moj
20 muslimanski prevodilac Srbin, i da je general Mladić sam Srbin, a da je on
21 kao Musliman, mislim na generala Mladića, da je đubre, kopile, i tako dalje,
22 i druge ružne reči upotrebio i da samo misli na pravljenje dece, ali da
23 prevodilac... i u tom trenutku general Mladić je zgrabio prevodioca i
24
25
26
27
28
29
30

1 pritisnuo ga uza sebe, da je on dobar momak, dobar momak zbog toga što je
2 Srbin. Ali, osim toga, također, ja sam stavio do znanja /sic/ da ne shvata
3 moje postupke, da je veoma ljut na mene što šaljem muslimanskog prevodioca
4 generalu Mladiću zbog toga što mu nije jasno tko to prevodi za mene. Ali mu
5 se ne sviđa uopšte što mu se prevodilac direktno obraća. I rekao je da
6 ukoliko se to ponovo desi, da će on lično ubiti prevodioce.

7 P: Majore, tokom ovog razgovora, tko je prevodio?

8 O: Pa taj prevodilac, Musliman.

9 P: I kako je on reagovao na kraju tog razgovora?

10 O: Bio je neverovatno prestrašen. Sav se tresao. Bukvalno se tresao i
11 bio je toliko preplašen da sam odlučio da ga pošaljem dalje odatle uz
12 pratnju. Da ga pošaljem u bazu, da on tamo više ne bude. Samo da Vam
13 objasnim koliko je on bio preplašen. On se uhvatio za moj zadnji džep i nije
14 hteo da me pusti dok ga nisam doveo do jednog kolege koji ga je sproveo do
15 baze.

16 P: I koliko dugo je trajalo izdvajanje muškaraca i odvoženje ljudi?

17 O: Do večeri. Dok se nije smračilo, a onda mi je kapetan Mane rekao
18 da će prekinuti. Napraviti pauzu cele noći, i da će srpske snage da se vrate
19 u Bratunac i da to proslave u hotelu "Fontana". Rekao mi je da raščistim put
20 od ljudi, a to je bio jedini asfaltirani put sa severa na jug, jer mu je
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 potrebno da srpske snage krenu tim putem i prevezu svoje vojnike prema jugu.
2 I rekao je da će sledećeg dana transport da se nastavi u 8.30h.

3 P: Da li je još nešto zatražio od Vas?

4 O: Rekao mi je, tražio je tačnije da mu predam svoj pištolj, koji ja
5 u stvari više nisam imao pri sebi jer smo na početku dana ostavili lično
6 naoružanje u transporteru, ali kad smo se vratili do transportera -
7 ispostavilo se da je sve oružje iz njega već nestalo i on je bio prilično
8 razočaran zbog toga.

9 P: Da li Vam je on dao do znanja da li će se on i njegovi ljudi
10 vratiti sledećeg dana? Da li Vam je dao neko vreme?

11 SUDAC AGIUS: [simultani prevod] Mislim da Vam je on to upravo rekao.
12 Rekao je: "Put sa severa na jug treba da bude raščišćen zbog toga što će
13 moji ljudi da se vrate 13. i početi u 8.30h sa transportom."

14 G. THAYER: [simultani prevod] Hvala, časni Sude.

15 P: Vi ste svedočili o ljudima koji su sedeli na travnjaku ispred te
16 dve kuće. Da li ste videli šta se sa njima desilo, gospodine?

17 O: Dok su se okončavale aktivnosti tog prvog dana, video sam da ljude
18 sa travnjaka Srbi odvoze nekim kamionom koji sam prepoznao, jer sam ga video
19 tog jutra. Taj kamion je doneo hleb i vodu koje sam tražio preko Maneta. I
20 muškarce su sa travnjaka odvezli tim kamionom u nepoznatom pravcu.

21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 P: Da li se sećate u kom pravcu je krenuo kamion?

2 O: Na sever.

3 P: A gde ste Vi krenuli pošto je izdvajanje muškaraca i transport
4 završen za taj dan?

5 O: Prvo sam podneo raport poručniku Kosteru koji je preuzeo od mene
6 dužnost. Zamolio sam ga da napravi neki kao tunel u obliku slova V,
7 latinicom, našim transporterima, što bi nam olakšalo sledećeg dana da držimo
8 izbeglice na okupu uz manje korišćenje našeg osoblja, tako da sam ga zamolio
9 da razmesti naše transportere na drugi način. I onda sam ja otišao u bazu da
10 odspavam nekoliko sati, jer sam u to vreme bio veoma umoran od te odbrambene
11 pozicije celog dana, i naravno, svih aktivnosti tog prvog dana. A tih tri-
12 četiri dana sam spavao samo nekoliko sati dnevno. Zato smo se dogovorili da
13 ću ja otići u bazu i vratiti se sledećeg jutra rano.

14 P: Na putu natrag u bazu, da li ste videli nešto posebno?

15 O: Video sam prozivanje srpskih vojnika. Oni su stajali u formaciji u
16 obliku slova U, i prepoznao sam na toj prozivci osobu koju sam znao pod
17 šifrom Staljin.

18 P: Želio bih da Vam ponovo pokažem taj snimak napravljen iz vazduha,
19 majore. Da li možete objasniti Pretresnom vijeću gdje je približno došlo do
20 te prozivke?

21 O: Na putu s moje lokacije, praktično su tu kuće na travnjaku u
22 pravcu baze UN-a, s lijeve strane puta, na zapadnoj strani je jedna kuća i
23
24
25
26
27
28
29
30

1 tu su imali prozivku, na sred puta.

2 P: Da li se sjećate, koliko ste približno srpskih vojnika vidjeli u
3 toj prozivci?

4 O: Ako bih trebao da sada napravim procjenu, rekao bih negdje oko 50
5 do 70 ljudi.

6 P: I ponovo, bez pokazivanja te fotografije snimljene iz vazduha,
7 možete li opisati Pretresnom vijeću gdje je približno došlo do tog odvajanja
8 koje ste Vi primijetili? Možete li nam reći one geografske oznake o kojima
9 ste već govorili, ako je to moguće?

10 O: Pa, do tog odvajanja je došlo upravo tamo gdje je bila prozivka.
11 Dakle, između te kuće sa tim travnjakom, ispred nje. To je bilo prvog dana.
12 A drugog dana, nešto sjevernije, na mjestu gdje je bila prozivka. Dakle,
13 južno od bijele kuće.

14 P: Pomenuli ste bijelu kuću, gospodine. Da li je to ista ona kuća
15 koju ste opisali sa kućom sa travnjakom ispred, ili je to neka druga kuća?

16 O: To je druga kuća, koja je bliža bazi UN-a. Južno od baze UN-a, s
17 druge strane puta.

18 P: U redu. O tomu ćemo govoriti malo kasnije.

19 Sada dolazimo do jutra 13. jula. Da li ste se vratili u to isto
20 područje gdje ste radili do prethodne noći, gospodine?

21 O: Da. Nakon što sam obavijestio svog komandanta, nakon... kada sam
22 se vratio prethodne noći poslije nekoliko sati sna, vratio sam se na položaj
23
24
25
26
27
28
29
30

1 poručnika Kostera koji je preuzeo moje dužnosti tokom noći. Ja sam tamo bio
2 u približno 6 sati ujutro. Dakle, ranije nego što je Mane rekao prethodne
3 noći. Preuzeo sam ponovo dužnost od Kostera i on mi je objasnio šta se
4 desilo tokom noći. Ja sam od tog trenutka preuzeo od njega dužnosti.

5 P: I samo ukratko, gospodine, bez ulaska u detalje, recite nam šta
6 Vam je rekao poručnik Koster u vezi sa onim što je on čuo da se desilo
7 prethodne noći?

8 O: Pa on je u suštini objasnio šta su radili. Rekao je da su fizički
9 bili prisutni sa muslimanskim izbjeglicama. Pokušavali su da ih umire, jer
10 svakog trenutka je mogla da izbije panika i ljudi su trčali u svim pravcima.
11 Mislili su da će se nešto desiti. Druga stvar koja se desila je, da su ljudi
12 sami sebe povrijedili, udarali su se ciglama u glavu ili radili neke slične
13 stvari, u nadi da ako su povrijeđeni ili ranjeni, bolje će se prema njima
14 odnositi. I onda će im se ukazati pomoć, i Crveni krst će ih prebaciti.
15 Pored tog samonanošenja rana, bio je tu i jedan čovjek koji se tokom noći
16 objesio u jednoj od, na jednoj od lokacija gdje je bila tvornica. I osoblje
17 UN-a je moralo da ga spusti sa tog mjesta.

18 P: Da li ste Vi i poručnik Koster raspravljali o postavljanju
19 oklopnih transportera na određena mjesta? Da li je to bilo učinjeno do
20 trenutka kada ste se Vi vratili ujutro 13., majore?

21 O: Da. On je postavio oklopne transportere kako sam ja to od njega
22 tražio. I to je izgledalo otprilike u obliku slova V na putu, i time se malo
23 suzio put.

24 P: Šta se onda desilo, majore?

25

26

27

28

29

30

1 O: Nakon što sam ja preuzeo dužnost od Kostera, on je i dalje bio
2 prisutan tamo. Obojica smo bili iznenađeni da su autobusi već ušli u enklavu
3 i da su bili prisutni i da su vozači autobusa praktično čekali instrukcije.
4 U tom trenutku ja sam odlučio da odmah počnem sa transportom, kako bih
5 sačuvao porodice na okupu i omogućio porodicama i izbjeglicama da uđu u
6 autobuse, a da ih pri tome nitko ne zlostavlja i ne šuta, kao što su to
7 normalno radili. Tako da sam ja počeo sa transportom bez srpskih snaga. Jer,
8 bilo mi je jasno da izbjeglice tu ne mogu ostati. I u stvari, i izbjeglice
9 su jedva čekale da odu odatle, sa tog mjesta gdje su bili, sa tog mjesta
10 gdje je bila tvornica, jer postojala je velika prijetnja da će se početi
11 širiti epidemija, jer su ljudi sjedili u svojoj vlastitoj nuždi. Ljudi su
12 bili povrijeđeni, ranjeni. Nije bilo mjesta za njih. Nije bilo hrane, vode,
13 tako da nisu mogli tu ostati i bilo je jasno da oni treba brzo da odu
14 odatle. I zato sam ja odlučio da već tada počnem sa transportovanjem ljudi.

15 P: A da li su se srpski vojnici vratili tog jutra?

16 O: Pa kao što je Mane ranije rekao, prethodne noći oni su se vratili
17 u 8.30h. Bili su iznenađeni da smo već počeli sa transportom. Ali meni je
18 bilo vrlo drago da je u izvještaju NIOD-a koji je kasnije napravljen,
19 detaljno navedeno da su u ta dragocjena dva sata ili sat i po, Muslimani
20 muškarci uspjeli da napuste enklavu u autobusima, a da ih ti srpski vojnici
21 nisu izdvojili. Tako da mi je bilo jako drago što sam to počeo tog jutra bez
22 prisustva srpskih vojnika.

23 P: Šta se onda desilo kada su se vratili srpski vojnici?

24 O: Kada su ponovo bili prisutni Mane i srpski vojnici, od oko 8.30h,
25
26
27
28
29
30

1 ponovo su počeli da izdvajaju muškarce i cijeli taj postupak koji je trajao
2 prethodnog dana, ponovo je počeo. Jedina razlika je bila u tome što muškarci
3 koje su izdvajali, njih nisu vodili u onu kuću koja je imala ispred sebe
4 travnjak, već su ih vodili do bijele kuće koja je bila bliže bazi i bila je
5 južno od baze. Malo više prema sjeveru.

6 P: A sada, tog drugog dana odvajanja i transportovanja, ko je
7 obavljao odvajanje i upućivao izbjeglice prema vozilima?

8 O: Pa srpske snage koje je vodio Mane.

9 P: U jednom trenutku tokom tog dana, da li se sjećate jednog
10 incidenta sa cisternom vode?

11 O: U suštini nakon što je velika grupa izbjeglica već otišla tako da
12 više nije bila velika koncentracija ljudi i zadatak vojnika Ujedinjenih
13 nacija se smanjio, mi smo samo pomagali bolesnim i ranjenim. Pomagali smo im
14 ili da idu u Crveni krst, ili da do autobusa. Jedan od mojih vojnika je
15 došao i rekao mi da cisterna sa vodom koju smo postavili blizu mjesta gdje
16 su okupljeni ranjeni i povrijeđeni - kako bi im se pružila pomoć na bilo
17 koji način, kako bi ljudi iz našeg saniteta njima pomogli - da su srpske
18 snage željele da uzmu tu cisternu sa vodom. Tada sam ja odlučio da odem tamo
19 i da im objasnim da cisterna s vodom nije za Ujedinjene nacije iako je bila
20 bijela i imala je oznaku UN, ali to je u suštini bila cisterna za bolesne i
21 za ranjene. Srpske snage su pokušale da to odvuku traktorom.

22 P: Dok se bavimo ovim pitanjem, da li ste bili obaviješteni o
23 problemu

24

25

26

27

28

29

30

1 sa bijelom kućom, koju ste pominjali ranije u svom iskazu?

2 O: Tokom tog cijelog postupka, kada sam ja protestvovao protiv
3 odvoženja cisterne s vodom, jedan od vojnih posmatrača Ujedinjenih nacija,
4 gospodin Kingori, mi je prišao i objasnio da ima problema sa bijelom kućom i
5 da je ona pretrpana muškarcima koji su izdvojeni, i u suštini je bilo nužno
6 pogledati šta se tamo dešava i vidjeti šta možemo da uradimo, da bismo
7 pomogli muškarcima koji su bili tamo.

8 G. THAYER: [simultani prevod] Ako bismo u ovom trenutku mogli da
9 vidimo čistu kopiju dokumenta koji je po pravilu, po spisku 65ter, nosi broj
10 1516?

11 P: Da li vidite fotografiju pred Vama gospodine?

12 O: Da.

13 P: Uz pomoć gospođe poslužiteljice zamolit ću Vas, s obzirom na ovo
14 uvećanje, da li možete da identifikujete gde se nalazi bijela kuća koju ste
15 pomenuli u svojem iskazu?

16 O: Mislím da mogu.

17 P: Da li biste je zaokružili i napisali "bijela kuća" pored toga?

18 SVJEDOK: [Obilježava].

19 P: I upišite svoje inicijale pored, molim Vas.

20 SVJEDOK: [Obilježava].

21 SUDAC AGIUS: [simultani prevod] Gospođu tajnice, mislim da moramo to
22 da sačuvamo sad. U redu.

23 G. THAYER: [simultani prevod] I molim da pogledamo 1535, po spisku
24 65ter.

25 P: Da li vidite ovu fotografiju na ekranu, majore?

26 O: Da.

27

28

29

30

- 1 P: Da li prepoznajete šta vidimo u središtu ove fotografije?
- 2 O: To je kuća koju ja znam pod nazivom "bijela kuća".
- 3 P: A da li je okolina bijele kuće na ovoj fotografiji drugačija od
- 4 onoga kako je to izgledalo kada ste Vi bili tamo, majore?
- 5 O: Pa, velika razlika je u tome što je bilo više vegetacije, i bilo
- 6 je grmlja okolo. U suštini bila je livada ispred kuće, i tu je bilo tako
- 7 gusto grmlje da se jedva kuća vidjela s puta. Dakle, bila je mnogo gušća
- 8 vegetacija oko kuće, i bio je taj prednji travnjak.
- 9 P: Nakon što Vam je vojni posmatrač UN-a rekao za taj problem, i
- 10 uzgred, da li se sjećate imena tog vojnog posmatrača?
- 11 O: Da. To je Kingori.
- 12 P: Da li ste Vi onda otišli do bijele kuće nakon što Vam je rečeno za
- 13 taj problem?
- 14 O: Jesam.
- 15 P: Šta ste tamo vidjeli, ako ste išta vidjeli?
- 16 O: Vidio sam mnogo muškaraca naguranih unutra, kako mi je rekao vojni
- 17 posmatrač UN-a Kingori, oni su bili natrpani u kuću, a nekoliko ih je
- 18 sjedilo ispred kuće, u suštini cijela kuća je bila puna muškaraca. A ispred
- 19 kuće na cijelom prednjem travnjaku, koji je ovdje sad na ekranu prazan, on
- 20 je bio pun ličnih stvari. To je bila mješavina fotografija, pasoša - kako
- 21 sam ja to vidio tada - ljudi koji su sjedili unutar kuće.
- 22 P: Kako su Vam izgledali ti muškarci kada ste ih Vi vidjeli?
- 23 O: Ti muškarci su mi izgledali jako uplašeni, isprepadani, slabi.
- 24 Bili su vrlo mirni, tihi. Gledali su u mene otvorenih očiju, ali su mi
- 25
- 26
- 27
- 28
- 29
- 30

1 izgledali jako uplašeni i jako slabi.

2 P: Da li ste uradili bilo šta sa bilo kojim od tih dokumenata ili
3 pasoša koje ste pomenuli?

4 O: Počeo sam da skupljam te pasoše, jer sam mislio da su možda neki
5 od muškaraca to izgubili, i natrpao sam oba džepa tim pasošima. I ne znam
6 zašto, ali kasnije sam izvadio te pasoše iz džepova i ponovo ih tamo vratio.
7 Ali, kad sam vidio te pasoše, pokrenuo sam pitanje. Naime, meni je palo na
8 pamet, a onda sam to pitanje postavio i Manetu zajedno sa Mikijem koji je
9 išao sa mnom sa one prve lokacije gdje je bila cisterna sa vodom do bijele
10 kuće. I ja sam ga pitao, ako je objašnjenje koje mi je dao o ratnim
11 zločincima bilo tačno, onda će tim muškarcima trebati njihovi pasoši da
12 dokažu svoj identitet, da pokažu da nisu na spisku ratnih zločinaca ili
13 suprotno tome.

14 P: A šta Vam je Mane rekao, ako je išta rekao, u odgovoru na to.

15 O: U suštini on se namrštio na mene i rekao da tim muškarcima više
16 neće trebati pasoši. Tačnije, iskezio se na mene i u tom trenutku bilo mi je
17 jasno da je pred tim muškarcima u kući mračna budućnost i da to važi u
18 stvari za muškarce koji su izdvojeni prethodnog dana. U toj fazi pomislio
19 sam na slike koje sam vidio prije nego što sam otišao na misiju, a to su
20 bile scene iz 1991. i 1992. godine, slike logora koji su bili u Bosni tokom
21 rata. I imao sam viziju toga u glavi. Htio sam da se uvjerim, da osiguram da
22 ćemo mi pratiti te muškarce koji će biti transportovani autobusima iz bijele
23 kuće van tog područja.

24 P: Pa koje ste korake Vi poduzeli u vezi s tim gospodine?

25

26

27

28

29

30

1 O: Pokušao sam ja lično da uđem u autobus, ali sam na nišanu puške
2 bio prisiljen da to ne radim. I Mane mi je rekao da to ne radim, jer bilo
3 sasvim jasno da ja neću moći ući u taj autobus i jednostavno me... su me
4 puškom spriječili da uđem u autobus. Ja sam se radio vezom javio u centar
5 veze, u operativni centar našeg bataljona, da se pobrinem da mi slijedimo,
6 da pratimo te autobuse sa muškarcima, ali odgovor koji sam dobio je da će
7 oni učiniti sve što mogu da obezbijede pratnju za te autobuse. Kasnije sam
8 čuo da su to pokušali, ali da je nešto krenulo naopako.

9 SUDAC AGIUS: [simultani prevod] Gospodine Lazarević.

10 G. LAZAREVIĆ: [simultani prevod] Ne bih želio da prekidam svog
11 kolegu, ali pokušavam da se pobrinem da sve što se dokaže se adekvatno
12 zabilježi u transkript, jer mislim da on nije rekao Mane je usmjerio pušku u
13 njega. Ali ovdje imamo na stranici 72 red 20: "Ja sam pokušao da uđem u
14 autobus, ja lično, ali sam bio prisiljen na nišanu puške i od strane
15 Maneta". Mislim da on nije rekao da je Mane u njega uperio pušku.

16 SUDAC AGIUS: [simultani prevod] Mislim da ste u pravu. Mislim da je
17 on prvo izjavio da su ga prisilili puškom da izađe iz autobusa ili da ne uđe
18 u autobus, i onda mu je Mane to rekao. Ako biste mogli da nam to, u stvari
19 potvrdite, majore. Ja sam čuo kad ste Vi to rekli, ali ako biste mogli za
20 zapisnik to da potvrdite.

21 SVJEDOK: [simultani prevod] U pravu ste, časni Sude. Mene su
22 prisilili puškom, ali to nije bio Mane.

23 SUDAC AGIUS: [simultani prevod] Hvala gospodine Lazarević što ste nam
24 skrenuli pažnju na to.

25
26
27
28
29
30

1 Izvolite, gospodine Thayer.

2 G. THAYER: [simultani prevod] Hvala, časni Sude.

3 P: Da li je Mane u to vrijeme imao bilo kakvu fizičku kontrolu nad

4 Vama?

5 O: On me u suštini povukao sa tog mjesta pored autobusa, gdje sam

6 pokušao da uđem u autobus. On me povukao sa tog mjesta.

7 P: Gospodine, želim sada da skrenem Vašu pažnju na nešto drugačiju

8 temu. U jednom trenutku Vi i poručnik Koster ste dobili nekakvu informaciju

9 zbog koje je on otišao da obavi istragu?

10 O: Da, ujutro kad sam 13-tog preuzeo dužnosti od njega, dobili smo

11 informaciju od Ljekara bez granica da su neka tijela bila iza kuća, u

12 području koje je bilo odmah pored područja u kojem smo mi bili. I ta

13 ljekarka me pitala da li možemo otići da to pogledamo, da vidimo da li je to

14 tačno ili nije, jer ona je dobila tu informaciju. I pošto sam ja u suštini

15 preuzeo dužnost od poručnika Kostera, dogovorili smo se da će on otići tamo.

16 Da u suštini pregleda i provjeri da li je informacija koju su Ljekari bez

17 granica imali, tačna ili pogrešna.

18 P: I da li ste u jednom trenutku kasnije ponovo vidjeli poručnika

19 Kostera?

20 O: Kasnije sam ponovo vidio poručnika Kostera i on je bio vrlo

21 uzbuđen i rekao mi je da ne može sve da mi objasni, ali da mora da se vrati

22 u bazu Holandskog bataljona i da se plaši da ga traže srpski vojnici. A

23 pošto sam ja već nekoliko godina prije toga poznavao poručnika Kostera,

24 vidio sam po izrazu njegovog lica da on to zaista ozbiljno misli i da se

25 nešto ozbiljno dešava kad on tako reaguje. Kasnije sam čuo da je on našao

26 neka tijela iza kuća.

27

28

29

30

1 P: Da li se sjećate približno u koje vrijeme 13. jula se završilo sa
2 transportovanjima?

3 O: Pa, u suštini kada se sada sjetim toga, kada razmislim o tome,
4 mora da je to bilo negdje oko 5 ili 6 sati poslijepodne. Dakle, kasno
5 poslije podne 13-tog.

6 P: Možete li opisati Pretresnom vijeću kako je izgledala baza
7 Potočari i područje tvornice nakon što je završeno sa transportima toga
8 dana?

9 O: Područje tvornice je bilo potpuno ispražnjeno. Bilo je puno ličnih
10 stvari ostavljenih na tom mjestu. U suštini to je bio nered sa raznim
11 vrstama ličnih stvari, od fotografija do ćebadi, do ličnih stvari koje su
12 ljudima nešto značile pa su željeli da ih ponesu sa sobom. U suštini,
13 područje tvornice je bilo potpuno napušteno, a baza Potočari je bila također
14 prazna, ali je još uvijek bilo nekoliko izbjeglica tamo koje su bile ranjene
15 i oni su bili kod Crvenog krsta.

16 P: Gospodine, sada bih želio da Vam pokažem jedan video-snimak, koji
17 po spisku 65ter nosi broj 2047. Izvinjavam se, P02047. Mislim da on počinje
18 na 1 sat 58 minuta i 5 sekundi.

19 [Zastupnici Tužilaštva se savjetuju]

20 [Gleda se video-snimak]

21 G. THAYER: [simultani prevod]

22 P: Vidite li sliku pred sobom na ekranu?

23 SUDAC AGIUS: [simultani prevod] Da, nalazimo se na 1 sat, 58
24
25
26
27
28
29
30

1 minuta, tačka 11, četvrta sekunda.

2 G. THAYER: [simultani prevod]

3 P: Gospodine, da li vidite pojedinca koji se nalazi u krajnjoj desnoj
4 strani ekrana, ima plavi pancir i plavi šlem?

5 O: To je vojni posmatrač Ujedinjenih nacija, koga znam kao Kingoria.

6 G. THAYER: [simultani prevod] U redu. Molim Vas produžite.

7 [Gleda se video-snimak]

8 G. THAYER: [simultani prevod]

9 P: Gospodine, da li prepoznajete pojedinca koji se nalazi u krajnjem
10 desno uglu ekrana? Za zapisnik, ovo je 1 sat, 58 minuta, 34.5 sekunda.

11 O: Prepoznajem ga, to je poručnik Koster.

12 SUDAC AGIUS: [simultani prevod] Zar je on u krajnjem desnom uglu?

13 G. THAYER: [simultani prevod] Izvinjavam se, mislio sam na levi ugao.
14 Možemo da produžimo.

15 [Gleda se video-snimak]

16 G. THAYER: [simultani prevod] Još jednom. U krajnjem desnom uglu
17 ekrana 1 sat 58 minuta 51.5 sekundi, da li prepoznajete pojedinca sa
18 naočarima za sunce?

19 O: To je lice koje mi je poznato kao Staljin.

20 P: Hvala Vam. Predlažem da pređemo na 2 sata, 25 minuta 40 sekundi.

21 [Gleda se video-snimak]

22 G. THAYER: [simultani prevod] Molim Vas da ovde zastanete.

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Gospodine, 2 sata, 26 minuta, 13 sekundi, tačka 1. Verujem da ste
2 već videli ovu sličnu sliku i ranije, ali koji je pojedinac u središtu?

3 O: To je Miki.

4 P: A tko je na levoj strani?

5 O: To je Mane.

6 P: Da li se sećate o čemu se vodi razgovor u ovom trenutku?

7 O: Ne, ne sećam se o čemu se vodio razgovor.

8 G. THAYER: [simultani prevod] U redu. Idemo dalje.

9 [Gleda se video-snimak]

10 G. THAYER: [simultani prevod]

11 P: Za zapisnik, 2. sat, 27 minuta, 10.9 sekundi. Možete li da opišete
12 šta se događa u ovom trenutku koji vidimo na video-snimku?

13 O: Ovde mi moji vojnici objašnjavaju da su srpske snage upotrebile
14 traktor koji se nazali ispred cisterne. Cisterna je beli kamion sa čije
15 strane piše UN. Da su dakle srpske snage želele da odvuku cisternu, a
16 pripadnik Lekara bez granica mi je objasnio da im je dalje potrebna cisterna
17 za povređene i bolesne, koji se još uvek nalaze na lokaciji koja se nalazi
18 sa desne strane. Mi smo ih tu okupili da bismo im pomogli pre nego što ih
19 prevezemo u bazu ili neko drugo mesto.

20 [Gleda se video-snimak]

21 G. THAYER: [simultani prevod] Ako možemo ovde da zastanemo. Vratite
22 malo nazad.

23 P: Gospodine, pojedinac koji se nalazi na levoj strani ekrana u 2
24 sata, 28 minuta, 24.2 sekunde, u maskirnoj uniformi.

25

26

27

28

29

30

1 Da li ga prepoznajete?

2 O: Ne, ne prepoznajem ga.

3 [Gleda se video-snimak]

4 G. THAYER: [simultani prevod]

5 P: Gospodine, možete li da nam objasnite o čemu se vodio ovaj
6 razgovor sa vojnim posmatračem UN-a, Kingorijem?

7 O: Kao što vidite na filmu, u ovom trenutku Kingori mi je objasni da
8 treba da posvetimo veću pažnju muškarcima u bijeloj kući. To je za nas bilo
9 moguće jer je velika grupa izbjeglica već otišla. Posle toga... nakon što se
10 jedan od mojih vojnika koji je bio stručnjak za transport uverio da su
11 kočnice u cisterni postavljene na takav način da srpski traktor ne može da
12 ih odvuče, pripadnik Lekara bez granica mi je rekao da su oni već ubrzali
13 proces, kako bi preneli bolesne i ranjene sa ove lokacije u bazu. Zbog toga
14 smo mi imali mogućnost da posvetimo pažnju muškarcima koji su bili natrpani
15 u beloju kući.

16 P: A u razgovoru koji smo upravo videli na samom kraju snimka, sa
17 vojnim predstavnikom UN-a Kingorijem, da li se to dogodilo... da li ste
18 posle toga otišli da istražite belu kuću?

19 O: Da. Odmah nakon toga otišao sam sa Kingorijem, a također su sa
20 mnom Miki i Mane otišli do bele kuće.

21 P: Gospodine, posle ta dva dana odvajanja i transporta, da li se u
22 Vašem sećanju posebno ističe neki slučaj izdvajanja?

23 O: Pa tu su sva odvajanja i čitav proces je bio užasan. Ipak,
24
25
26
27
28
29
30

1 pomišljam na... i dalje razmišljam o tim situacijama. I naravno, kad imate
2 porodicu sa više o pet ili šest članova, a Vi se nalazite usred procesa u
3 kojem se muškarac odvajaju od svoje žene i porodice - i bukvalno Vas hvataju
4 za rukav moleći Vas da pomognete na bilo koji način - to je naravno nešto
5 što Vam se utisne u samu dušu. Naročito mislim na jedan konkretan incident.
6 To je klasični granični slučaj kada imate muškarca koji jeste star, ali nije
7 baš toliko zašao u godine. On bi mogao da bude, ili je mogao da bude, vojnik
8 u muslimanskim snagama. I u tom konkretnom slučaju sam odlučio da ne uložim
9 protest kod Maneta, tako da je došlo do odvajanja i ovaj muškarac je odvojen
10 od svoje porodice. Uz druge odluke koje sam morao da donesem u slučajevima
11 kada nisam mogao da protestujem, to je nešto što ću pamtititi do kraja
12 života.

13 G. THAYER: [simultani prevod] Majore, nemam dalje pitanja. Hvala Vam.
14 Časni Sude, vidim da se približava 19h.

15 SUDAC AGIUS: [simultani prevod] Majore, danas ćemo prestati sa radom
16 za danas. Nastavit ćemo sutra popodne. Počet ćemo prvo unakrsno ispitivanje,
17 da li ste promenili red ili ostajete pri istom redosledu? U redu. Dakle
18 Odbrana gospodina Popovića će prva početi. Počinjemo sutra u 14.15h. Nadam
19 se da ćemo završiti do petka. To će biti naš zajednički napor. Hvala Vam.
20 Provedite prijatno veče.

21 ... Sjednica završena u 18.58h,
22 Nastavak zakazan za četvrtak,
23 28. 09.2006. u 14.15h.

24
25
26
27
28
29
30